

14 busi-
peatust
saavad
uue nime

LK 5

Loodavas
ühendvallas
tegutseb
ligikaudu
2000 ettevõtet

LK 6-7

Avastades
Eesti
Vanamõisaid

LK 11

SAUE VALLALEHT

Koduvald

UUS ASI

Hüürus avati pisike ja kodune päevahoid sõimeealistele

Augustis ukсед avanud Harku ja Paldiski maantee ristis asuvasse majja mahub kaks rühmatäit ehk kokku 30 last, päevahoid rajati koostöös valla ja erasektoriga.

KODUVALD
annely.sumre@
sauevald.ee

Mõnusasse rohelisse aeda peituvas lastehoiu majas tegutseb ema ja tütre tandem, olles samaaegselt nii ettevõtet juhtimas kui lapsehoidja rollis. Signe ja Käty Laaril on ette näidata lastehoiu rajamise kogemus Saue linnast, seal on neil kaks päevahoidu juba olemas ja kui naised kuulsid, et vald pakub konkursi korras vaba hoonet, otsustati oma ideedega ka kandideerida.

„Olime päevahoiu laienemisest Saue valda kaua mõelnud ning see konkurss andis hea võimaluse mõeldut täide viia. Meid köitsid nii maja kui asukoht, aiaga piiratud õueala ning parkimisvõimalused. Harku hoonetekompleks sobib päevahoiuteenuse pakkumiseks ja jääb paljudele lapsevanematele tee äärde, sõites kodust tööle ja tagasi,“ selgitab Signe Laar.

Triibu & Liine lastehoiu pakkumine osutuski viiest esitatust parimaks, nüüd saavad Hüüru, Vatsla ja Kiia kandi elanikud rõõmu tunda uuest kodulähedasest lasteasutusest, mis senini piirkonnas ju täitsa puudu oli. Vald andis ruumid ja tegi remondi, triibuliinid sisustasid õueala ja mängu- ja magamistoad.

Vatsla küla elanik Eili Kukumägi, kel kodus kasvamas napilt aastane Kerret, on juba poja uue lastehoiu nimekirja pannud. Naine ütleb, et otse koduküla teotsa rajatud lastehoid on nende pere jaoks väga hea uudis. Muidu oluks valikus pigem Tallinna linna poolsed lasteaiad, aga siis tekkinuks probleeme sissekirjutusega. Ka Hüüru külast Jan-Eriku vanematel on hea meel, sest Laagrisse koonduvad valla munitsipaallasteaiad jäävad nende igapäevases trajektloorist välja ning äsjaavatud lastehoid muudab pere igapäevase logistika tunduvalt kergemaks.

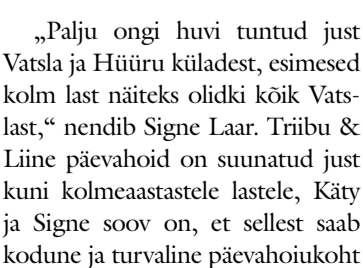
Uue lastehoiu pere sai soolaleiva kingiks seina peale sätitava Saue valla kaardi, sellise lastepärase, kuhu saab oma käega peale kleepida rongid, majad, rebased...

Maja ümbritseb kõrge hekiga piiratud hooviala, liivakastid-kiiged mängijaid ootamas, õuepaviljoni katuse all saab ka vihmasema ilmaga lustida

Mõlemad rühmaruumid koosnevad mängunurgast ja laudadega sisustatud söömise nurgast, magamistoad on täitsa eraldi

„Palju ongi huvi tuntud just Vatsla ja Hüüru küladest, esimesed kolm last näiteks olidki kõik Vatslast,“ nendib Signe Laar. Triibu & Liine päevahoid on suunatud just kuni kolmeaastastele lastele, Käty ja Signe soov on, et sellest saab kodune ja turvaline päevahoiukoht

LISAINFO

Triibu & Liine päevahoid Harku tee 1

Registreerimistaotlusi saab esitada kodulehel www.triibuliine.ee

Lisainfo: info@triibuliine.ee või 5049366.

Tasu: Saue valla lapsevanema kuutasu 20% alampalgast ehk 81 eurot (5 päeva nädalas) + söögiraha 3,1 eurot/päevas.

Hinnakirjaga saab lähemalt tutvuda kodulehel www.triibuliine.ee.

Vatsla küla elanik Eili Kukumägi rõõmub otse koduküla teotsa rajatud lastehoiu üle, pisike Kerret on sügisel kindel tulija

hoiu toomist peaks laps oskama mingeid konkreetseid asju. Küll me tasapisi siin harjutame. Eesmärk on olla paindlik, mitte rangete päevakavade ja nõudmistega,“ ütleb Signe.

Lastehoid on tegutsenud alles kuu jagu päevi, vabu kohti veel on. Lapsevanem saab päevahoiukohta kasutada vastavalt oma vajadustele kas kõikidel päevadel nädalas, ainult mõnel päeval nädalas või ka poole päeva kaupa. Triibu & Liine lastehoiul on ka leping vallaga, seega saavad sauevallakad soodushinda, näiteks 5-päevase hoiunädala hind on 81 eurot kuus. Toiduraha 3,1 eurot (päevas) lisandub juurde.

Tennisekeskuse ukсед on avatud

Jaanuaris alustati ehitusega, üheksa kuud hiljem on valmis. Väljaku rendihinnad algavad 12 eurost ja sauevallakas saab küsida soodushinda.

LK 2

Punapeade alkeemia: keevaline temperament, haruldased geenid ja lõputult legende

Maailmas on tähtpäevi igale maitsele ja september tundub olevat kuidagi punapeadele keskenduv - koguni kolmes riigis korraga toimuvad temaatilised festivalid ning selles tuules pressis toimetaja end Laagris resideeruva punapäise perekonna õhtusöögilauda.

LK 9

Külaaktivistide välimääraja

Külaaktivistideta oleks maailm tunduvalt vähem värvilisem. Aga neidki on erinevat sorti: ühed teevad päriselt ära, teised genereerivad ideid, kolmandad annavad oma panuse kerge peanoogutusega. Mitte et te peaksite nüüd kõik oma tuttavad ära sildistama ... Ah, muidugi sildistage nad ära!

LK 12

Vallavolikogus 25. augustil

- Saue valla arengukava ja eelarvestrateegia muudatusettepanekud
- Nõusoleku andmine riigihanke „Kütteõli ostmine Ääsmäe Põhikooli katlamajale“ korraldamiseks
- Nõusoleku andmine riigihanke „Saue valla kohalike teede ja tänavate talvine hooldus 2016-2018“ korraldamiseks
- Maaüksuste munitsipaalomandisse taotlemine
- Arvulise tingimuse vähendamine ja elamutüübi lubamine hajaasustuses Alliku külas Keldri kinnistul
- Vatsla külas asuva Pilliveere kinnistu arvulise tingimuse vähendamine ja jagamine
- Vallavara otsustuskorras tasu eest võõrandamine (Vatslaserua ühismaa)
- Vallavara võõrandamine avaliku kirjaliku enampakkumise korras (Tervise ja Kooli tn)
- Vallavara otsustuskorras tasuta võõrandamine Maanteeametile
- Kirsimäe tn 8 kinnistu tasuta omandamine

Arengukava ja eelarvestrateegia avalikustamisel

Vastavalt „Kohaliku omavalitsuse korralduse seadusele“ tuleb arengukava ja eelarvestrateegia kinnitada hiljemalt iga aasta 15. oktoobriks. 2016. aasta arengukava uuendamise ajakava kohaselt toimus muudatuste esimene lugemine volikogus 25. augustil. Kuna uue ühendvalla arengukava koostamine algab juba 2016. aasta sügisel, siis piirduakse sel aastal eelkõige tegevuste täpsustamisega.

Arengukava ja eelarvestrateegia eelnõud on tutvumiseks ja muudatuste esitamiseks kättesaadavad kuni 12.09.2016. Ettepanekud palume edastada aadressil info@sauevald.ee või kati.oolo@sauevald.ee.

Ettepanekute arutelud toimuvad septembrikuu komisjonides ja volikogu kinnitab muudetud arengukava 29. septembri istungil.

Sümboolikakonkurss osutus menukaks

Suve alguses väljahõigatud uue valla sümboolikakonkursiga läks nii, et alguses ei saanud vedama ja pärast ei saanud pidama. Suvekuude jooksul tilkus vallamajja üks-kaks salapäraselt ümbrikut, aga kui tähtaeg läheneb, siis neid tuli lausa lakamatu voona ja lõpuks oli koos lausa 52 ümbrikut.

Augusti viimasel päeval tehti kõigi ühinevate omavalitsuste valla- ja linnasekretäride valva silma alla ümbrikud lahiti ja lagedale tuli 59 kavandit. Nendest kuut ei saanud aga konkursitingimustele vastavaks lugeda – näiteks oli puudu elektrooniline infokandja või ei olnud autori andmed nõuetekohaselt kinnisesse ümbrikusse peidetud. Aga 53 kavandit jätkavad konkureerimist. Järgmise sammuna vaatab tööd üle Riigikantselei sümboolikanõunik Gert Uibo ja annab hinnangu, kas need vastavad heraldikanõuetele. Heraldikasõelast läbipääsenud töid hindab ühinevate valdade esindajatest koosnev hindamiskomisjon koosseisus Tauno Kangro, Berbel Läht, Ott Jeaser, Kaido Katalsepp, Moonika Liiv, Harry Pajundi, Märt Lillesim, Andres Laisk ja Kadri Tillemann. Hindamiskomisjon koostab töödest pingerea, mis läkitatakse omavalitsusjuhtide töörühma. Nemad peavad otsustama, kas edetabeli esikohal trooniv konkursitöö on kõigist sedavõrd palju etem, et selle võib konkursi võitjaks tunnustada või on tabeli esiosa kavandid tasavägiselt head ning tuleb kohalikele rahvale anda võimalus oma lemmik valida. Septembrikuu teiseks pooleks peaks hindamistööd tehtud olema ning siis saab esimesi tulemusi ja edukamaid kavandeid ka tutvustama hakata.

SPORT

Tennisekeskuse ukseid on avatud

Jaanuaris alustati ehitusega, üheksa kuud hiljem on valmis. Väljaku rendihinnad algavad 12 eurost ja sauevallakas saab küsida äsjaavatud spordikeskuses ka soodushinda.

KODUVALD
annely.sumre@
sauevald.ee

Laagri kooli kõrvale kerkinud spordikeskuse moodne hoone mahutab ligi 6 000 ruutmeetrit ja kahele korrusele kuus siseväljakut, lisaks Pilatase stuudio, üldkehalise treeningu saal, koha saavad ka massaažiruum ja kiropraktiku kabinet. Vabas õhus tennise mängimiseks on kaks väljajakut.

Siseväljakutest neli on kõvakattega, kaks vaipkattega, mängijatel on on vabad käed valikute tegemisel. Ühele kõvakattega platsile on maha joonitud ka sulgpalli mängimise võimalused. Väljakud on nime saanud sponsorfirma järgi: keskusest leiab Tecnofibre-, Mapri-, Softrendi-, LHV-, Glamoxi- ja Saku-nimelised väljakud.

Võimalik on rentida väljakuid täitsa omal käel, aga pakutakse ka treeneri juhendamisel toimuvaid tennisetunde. Väljakute reserveerimiseks on kodulehel olemas online-broneeringusüsteem, mis septembri esimestel päevadel näitab, et õhtuseid aegu on juba üsna usinasti broneeritud. Tennisekeskuse juhi Rain Rõigase sõnul on tõsisel huvilisel ilmselt mõistlik mõelda püsilepingule, nii saab olla kindel, et soovitud ajal ikka mänguvõimaluse leiab.

Varahommikused väljakurendid algavad 12 eurost tunni kohta, kalleim mänguaeg on ajavahemikus 16-21, siis on hinnaks 32 eurot. Püsikliendid saavad muidugi natuke soodsamalt ja ekstra hinnaüllatused on ka sauevallakatele.

Tegutsema hakkab keskuses suisa kaks tennisekooli – Laagri Tennisekool ja Alta tennis, õpet saavad nii täiskasvanud kui lapsed. Laagri Tennisekool on suuna võtnud pigem tasemesportlaste treenimisele, Alta sobib rohkem harrastajatele.

Lisaks põhialale on maja teisel korrusel hubane Bluebirdi-nimeline Pilatase stuudio, kus üks juhendajatest on kogenud treener ja ühtlasi sauevallakas Hedi Lepmets. Toimuma hakkavad nii rühma- kui personaaltreeningud, nii matil kui erinevatel seadmetel, nii täiskasvanutele kui lastele ja noortele.

Riietusruumid on avarad ja neis on ka saunas käimise võimalus, kusjuures lastele ja täiskasvanutele on täitsa eraldi riietusruumid. Tüdrukute oma näiteks violetsetes printsessitoonides, naiste oma mugavate tugitoolidega puhkenurgaga, meeste omale annab lisaväärtust terrass värskes õhus.

Lisateenusest väärivad nimetamist massaaž ja füsioteraapia, keskuses on ka lastetuba, saab keelestada reketeid ja loodetakse projektirahadega soetada ka palliviskemasin. Keskuse fuajees hakkab tegutsema ka pisike puhvet kergete ja tervislike ampsudega.

Laagri Tennisekeskuse taga seisavad tennisetreenerid Redt Reimal, Bruno Loit, Oskar Saarne, Ivar Troost, Mart Jürgenson ning ka Eesti parim mees-tennisist Jürgen Zopp. Spetsiaalselt spordikeskuse elluviimiseks asutatud ettevõtte omanikeriing kuulub ka AS Infotar – viimase üks omanikest on Enn Pant, kes on Eesti Tennise Liidu president. Tennisekeskuse chitajaks oli Mapri OÜ. □

LISAINFO

Soodustused sauevallakatele 10-50%, lasteaiarühmadele tasuta treeningtunnid

• Saue valla elanikud, kes sõlmivad kestvuslepingu, saavad hinnasoodustust 10% hinnakirjas kehtestatud hindadest. Kui hinnakirjas nähakse ette kõikidele isikutele kestvuslepingu sõlmimisel soodustusi, on sauevallakal õigus üldisest soodushinnast saada soodustust 10%.

• Saue valla elanikest pensionäridele, kes sõlmivad kestvuslepingu teenuste kasutamiseks ajavahemikul kell 7-12 hommikul, on soodustus 50% hinnakirjas kehtestatud hindadest. Kui hinnakirjas nähakse ette kõikidele pensionäridele kestvuslepingu sõlmimisel soodustusi, on Saue valla pensionäridel õigus üldisest soodushinnast saada soodustust 50%.

• Need kokkulepped laienevad pärast Saue ühendvalla tekkimist ka senistele Saue linna, Kernu valla ja Nissi valla elanikele.

Treeningud lasteaiarühmadele

Laagri Tennisekeskus tagab Laagri piirkonna lasteaedade ja Ääsmäe lasteaia rühmadele tasuta harjutuskordade läbiviimise koolitatud treenerite poolt. Tegemist ei ole otseselt tennisetreeningu tundidega, eesmärk on pigem pakkuda lasteaedadele võimalust viia läbi sporditund oma majast väljaspool ja ja tutvustada tennist kui ühte võimalikku harustust. Rühmade komplekteerimisega tegeleb iga lasteaed ise.

• Harjutuskord koosneb kombineeritud üldkehalisest treeningust ning võimalusel tennisest, sulgpallist, lauatennisest.

• Treeningu harjutuskordi on kohustus läbi viia üks kord kuus orienteeruva pikkusega 45-60 minutit.

• Treeningperiood kestab septembrist maini.

• Osalevate laste vanus on 5-7 aastat.

• Liituda saab kuni 5 lasteaiarühma (ca 100 last).

• Laagri Tennisekeskus hangib treeninguteks vajaliku varustuse oma kulul.

• Lisa harjutuskordade läbiviimisel rakendatakse soodustust 25% kehtivast hinnakirjast. Tasu lisa harjutuskordade läbiviimise eest tasub täiendavatest treeningutest huvitatud lapsevanem.

www.laagritennis.ee

www.facebook.com/LaagriTennisekeskus/

www.facebook.com/bluebirdstudioL

HARIDUS

Kooliga seotud toetuste võimalused

September on käes ja uus kooliaasta alanud, seega sobilik aeg meelde tuletada koolilastele mõeldud toetused.

BIRGIT
TAMMJÕE-
TULP
haridusõunik

Ranitsatoetus

Saue vald maksab kõigile esimest korda kooli minevate laste vanema(te)le, kes koos lapsega olid eelmise aasta 31. detsembri seisuga Saue valla elanikud, koolimineva lapse toetust.

Kui laps ja mõlemad vanemad olid eelmise aasta lõpus Saue valla elanikud, on summa 160 eurot, kui laps ja üks vanem, siis 80 eurot. Taotlust saab lapsevanem esitada 1. augustist 31. novembrini. Vastav blankett on leitav nii Saue valla kodulehelt rubriigi „Sotsiaal ja tervishoid“ alt, kui ka saadav paberile trükituna sotsiaalosalakonnas.

Avalduse esitamiseks ei pea isiklikult vallamajja tulema, digiallkirjastatud avalduse võib saata aadressile info@sauevald.ee.

Täiendavat infot saab lastekaitse- ja hoolekandespetsialist Maret Maripu telefonil 662 7300 või e-posti teel aadressilt maret.maripu@sauevald.ee.

Kooli- ja lasteaiatoidu toetus

Kooli- ja lasteaiatoidu toetust makstakse Saue valla vähekindlustatud perede lastele, juhul kui pere ühe kuu tulu pereliikme kohta jääb alla kolmekordse riiklikult kehtestatud toimetulekupiiri (390 eurot). Riiklik toimetulekupiir 2016. aastal on 130 eurot. Toetust on õigus saada isikul, kelle elukoht on Eesti rahvastikuregistri andmetel olnud Saue vallas vähemalt 6 kuud enne toetuse taotlemist.

Toidutoetust makstakse vähekindlustatud pere lapsele või lapsele, kellel on Sotsiaalkindlustusameti poolt tuvastatud keskmine, raske või sügav puue ning eriarsti otsuses märgitud haigusest tulenevad täiendavad kulud toidule:

- koolieelses lasteasutuses käiva lapse toiduraha maksumuse hüvitamiseks;
- gümnaasiumis, kutseõppeasutuses õppiva või põhikooli pikapäevavaruühmas käiva lapse toiduraha maksumuse hüvitamiseks õppeperioodil.

Toetuse taotlemiseks tuleb esitada vallavalitsusele avaldus üks kord aastas, lisades lapsevanemate palgatõendid, lasteaiavõi koolitõendi ja toitlustamise arve. Toetust ei saa taotleda tagasiulatuvalt. Juhul kui toetust taotletakse puudega lapsele, esitab toetuse taotleja vallavalitsusele vormikohase avalduse, millele on lisatud Sotsiaalkindlustusameti-poolne puude, selle raskusaste ja lisakulude tuvastamise otsus ning reabilitatsiooniplaan. Vastav blankett on leitav nii Saue valla kodulehelt

rubriigi „Sotsiaal ja tervishoid“ alt, kui ka saadav paberile trükituna sotsiaalosalakonnas.

Täiendavat infot saab lastekaitse- ja hoolekandespetsialist Maret Maripu telefonil 662 7300 või e-posti teel aadressilt maret.maripu@sauevald.ee.

Koolilõuna hinnavahe kompenseerimine

Toetuse eesmärgiks on tagada tasuta koolilõuna põhiharidust omandavatele Saue valla lastele. Toetuse taotlemiseks tuleb esitada vallavalitsusele avaldus kaks korda aastas (kooli alguses ja aasta lõpus). Avaldus esitada pöördumisena vabas vormis.

Täiendavat infot saab lastekaitse- ja hoolekandespetsialist Maret Maripu telefonil 662 7300 või e-posti teel aadressilt maret.maripu@sauevald.ee.

Tasuta koolitransport

Saue valla õpilastel, kellel vähemalt ühe vanema elukohaks on Eesti rahvastikuregistri andmetel Saue vald, on tasuta sõidu õigus kooli ning koolist koju bussiliinidel, reisirongiliinidel või õpilasveoliinidel.

Soodustus kehtib lastele, kes õpivad üldhariduskooli päevases õppevormis või omandavad põhihariduse baasil kutsekeskharidust. Nii Tallinna linnatranspordis, Harju maakonnaliinide bussides kui ka reisirongis sõidusoodustuse saamiseks peab lapsel olema isikustatud kontaktivaba kaart, milleks võib olla e-õpilaspilet või ühistranspordikaart.

Juhul kui kool ei kasuta e-õpi-

laspiletit, peab vanem ise soetama ühistranspordikaardi ning selle lapse nimele isikustama. Tallinna linnatranspordis ja õpilasveoliinidel sõitmise õigus antakse kõigile Saue valla õpilastele. Kui õpilane kasutab kooli või koolist koju sõiduks maakonna bussiliine või reisirongiliine, peab lapsevanem esitama Saue vallavalitsusele avalduse, mille alusel sotsiaalosalakond esitab tellimuse Harjumaa ühistranspordikeskusele või Elronile.

Sõidusoodustuse taotlemiseks tuleb esitada lapsevanemal avaldus 1. septembriks ja 1. jaanuariks. Juhul kui õpilane on asunud õppeasutuses õppima avalduse esitamise või sellele eelneval kuul, esitab lapsevanem koos avaldusega ka koolitõendi. Põhjuseks on siin asjaolu, et Eesti hariduse infosüsteemi kantakse õpilase info ühe kuu jooksul ning seetõttu pole vallavalitsuse töötajatel võimalik infot registrist kontrollida. Kui ülalmainitud transpordiliigid ei sobi, on võimalik taotleda sõidupiletite kompenseerimist teiste Saue valda läbivate bussiliinide kasutamiseks. Kaugliinidel ja muudel liinidel õpilase tehtud sõitude kompenseerimiseks esitab lapsevanem vormikohase avalduse ja kuludokumentide aruande hiljemalt igale kvartalile järgneva kuu viimaseks päevaks. Juhul kui õpilane on asunud õppeasutuses õppima avalduse esitamise või sellele eelneval kuul, esitab lapsevanem koos avaldusega ka koolitõendi.

Avalduse võib esitada elektrooniliselt. Vallavalitsusel on õigus 6 kuu jooksul kontrollida kuludo-

kumentide reaalselt olemasolu ja vastavust.

Sõidukompensatsioon puuetega lastele

Sügava ja raske puudega õpilaste vanematele kompenseeritakse lapse kooli ja koolist koju sõitmise kulud 64 eurot kuus. Juhul kui kodu ja kooli vahelise tee pikkus on enam kui 10 kilomeetrit, on kompensatsiooni suurusks 120 eurot kuus. Seda eeldusel, et puue ei võimalda kasutada ühistranspordiliine.

Avaldus koos õpilaspileti või koolitõendiga tuleb esitada 1. septembriks ja 1. jaanuariks.

Kõik avalduse vormid on leitavad Saue vallavalitsuse kodulehelt: <http://sauevald.ee>

Huvihariduse toetus koolilastele

Laste ja noorte eest, kes on koolialised (kuni 19 aastat vanad), elavad koos vähemalt ühe vanemaga eelmise kalendriaasta 31. detsembri seisuga Saue vallas ning käivad mõnes erahuvikoolis või –ringis, maksab vald erahuvikoolile või –ringile toetust 16 eurot kuus. Toetust makstakse 9 kuud aastas (v.a suvekuud) iga lapse eest ühes huviringis. Vastavalt lepingutele on erahuvikoolil või –ringil kohustus selle arvelt esitada lapsevanemale 16 eurot väiksem arve kui hind tavahinnakirjas. Arveldamine käib otse ringi ja valla vahel, lapsevanem eraldi avaldust vallamajja läkitama ei pea.

Vastav toetus ei hõlma Laagri Huvialakooli ringe, kuna Laagri Huvialakooli toetab Saue vald juba otse läbi oma eelarve. □

Laagri koolis ja Ääsmäe põhikoolis alustas haridusaastat kokku 942 õpilast

Neist 151 last läheb kooli esmakordselt, kaks esimest klassi avatakse Ääsmäel ja rekordilised viis klassikomplekti Laagris.

Ääsmäe põhikooli direktor Jaanus Kallion: "Õpilaste koondarv Ääsmäel on 174 ja esimesse klassi astub 27 õpilast (2 klassikomplekti). Suurem uuendus sel õppeaastal on, et kool läks üle trimestrite süsteemile ja lastel on senise nelja koolivaheaja asemel viis. Uue õpetajana asub ametisse Virve Üunapuu, kes hakkab andma 6.-9. klassi õpilastele ajalugu."

Laagri kooli direktor Toomas Artma: "Laagri kool alustab 1. septembril 768 õpilasega, kes jagunevad 34 klassi vahel. Sel aastal alustab kooliteed Laagri koolis viie esimese klassi jagu lapsi. Viis paralleelklassi on kooli isiklik rekord, senine oli neli paralleeli. Viis klassitüüpi lapsi tuleb kooli ka järgmisel, 2017. aasta sügisel, seejärel peab kool tagasi neljale paralleelklassilisele mahule minema, sest lihtsalt klassiruumidest jääb puudu."

Jätakuvalt on Laagri koolis teiste koolidega võrreldes rohkem liikumist, iganädalased ujumise ja kehalise kasvatus tunnid on kavas eelkõige laste tervise ja liikumisharrastuse tekkimise pärast. Ja muidugi soovib kool säilitada spordivaldkonnas Harjumaa parima põhikooli tiitlit, mis viimased kaks aastat on Laagri koolile omistatud.

Sujuva ülemineku spordist mõtte tööle tekitab 3. klassides maleõpe. Inglise keelega alustavad õpilased 2. klassist. Sellel aastal püüab kool suunata lapsi rohkem õue. Kooli sisehoovi tekib järjest juurde erinevaid võimalusi vahetunnis ajaveetmiseks ja ka tundide õue viimine on väga teretulnud. Vabandme ette ja taha kooli lähikümbruses kõlava koolikella pärast, see on ikka selleks, et õpilased ka õues olles teaksid tundi või vahetundi minna.

Kooli õpetajaskond on püsiv, elukoha muutuste tõttu on koolis vahetunud kaks õpetajat (kuuekümnest): füüsikaõpetajana astub õpilaste ette Aune Kallas ja klassiõpetajate hulgas on nüüdsest Reet Gutmann. Vahetub ka kooli itimees, loodetavasti liitub kooliga vähemasti sama tubli inimene, kui siiani arvutiparki ja võrku hallanud Andre."

TRANSPORT

14 bussipeatust saavad uue nime

Vanamõisa külas on Valingu-nimeline bussipeatus, Laagris asub Viljaku-nimeline aga hoopis Nõlvaku tänava otsas. Et siduda bussipeatuste nimed konkreetsete kohtade ja tänavanimedega, on vallavalitsus avalikuks aruteluks välja pannud mõned nimemuudatused.

KODUVALD
annely.sumre@
sauevald.ee

Päris oma peaga vallaametnikud bussipeatuste nimede kallale ei läinud. Tegemist on osaga rahandusministerumi projektist, mille käigus ekspertgrupp vaatas üle kõik Eestimaa pinnal asuvad peatused ja tegi omavalitsustele soovitusel muudatusteks. Vallametnikud on valinud vastavalt neile soovitudele uued nimed ja septembriku lõpuni on sauevallakatel õigus teha ka omapoolseid ettepanekuid. „Aga ikka põhjendatult, mitte „mulle meeldib – ei meeldi“ argumentidega,“ nendib valla maakorraldusspetsialist Aime Renser. „Bussipeatuste nimede muutmise ja kohendamise eesmärgiks on ka uniikaalsuse tagamine, et ei oleks ühes maakonnas sama nimega peatust,“ selgitab Renser. Samuti on eesmärk eksitavad nimed muuta konkreetsele kohale vastavaks. „No näiteks on meil Vanamõisa külas Valingu-nimeline bussipeatus. Need kaks küla puutuvad väikest otsa pidi küll kokku, aga siiski on see segadust-

tekitav. Selle peatuse nimeks pakume Pähklisalu tee, kuna seal kõrval asubki samanimeline tee,“ põhjendab Renser.

Muutmisele läheb Hüüru külas asuv Hooldekodu bussipeatus, sest hooldekodu pandi aasta alguses kinni ja enam ei ole see nimi asjakohane. Laagris saab ettepanekukohaselt uue nime Laagri Maksimarket peatus, mis võiks edaspidi kanda nime Laagri market. „Ekspertgrupi hinnangul ei peaks kasutama ettevõtete ärinimesid. Kuna seal piirkonnas asuvad ka Rimi kauplus ja ehitustarvete pood, siis pakkusime välja üldistavama Laagri marketi nime,“ ütleb Renser. Ka teine Laagris asuv peatus Viljaku muudetakse Nõlvakuks, sest tegelikult asub peatus just Nõlvaku tänava otsas. „Äasmäe külas on huvitavam olukord – bussipeatuse nimi on olnud Peedi, see on tulnud lähedalasuva vana talu nimest Reedi, aga omal ajal loeti venekeselt kaartidelt ekslikult Peedi välja,“ toob Renser põhjendusi.

Igatahes on ettepanek muuta ära 14 bussipeatuse nimi ja kehtestada ka kaks päris uut: Äasmäe külla Karjavahe tee ja Kiviveski tee.

Saue valla territooriumil on kokku 131 bussipeatust, neist 14 nimed vajavad kohendamist ja kehtestatakse ka kaks päris uut peatust.

KAKS TÄIESTI UUT BUSSIPEATUST

ASUSTUSÜKSUS	PEATUSE NIMI
Äasmäe küla	Karjavahe tee
Äasmäe küla	Kiviveski tee

14 BUSSIPEATUSELE MÄÄRATAKSE UUED NIMED

ASUSTUSÜKSUS	PEATUSE SENINE NIMI	PEATUSE UUS KOHANIMI
Hüüru küla	Hooldekodu	Vatsla tee
Hüüru küla	Hooldekodu	Vatsla tee
Jõgisoo küla	Uku	Uku tee
Jõgisoo küla	Uku	Uku tee
Laagri alevik	Laagri Maksimarket	Laagri market
Laagri alevik	Viljaku	Nõlvaku
Laagri alevik	Viljaku	Nõlvaku
Maidla küla	Väljari	Maidla külakeskus
Maidla küla	Väljari	Maidla külakeskus
Tagametsa küla	Esko	Esku
Tagametsa küla	Esko	Esku
Vanamõisa küla	Valingu	Pähklisalu tee
Vanamõisa küla	Valingu	Pähklisalu tee
Äasmäe küla	Peedi	Reedi

Renseri sõnul on need vajalikud just koolibussi jaoks. Kui vallaelanikelt ettepanekuid ei tule, on plaan uued nimed oktoobri alguses ametlikult kinnitada ja kõikide bussipeatuste siltide vahetamiseni ning ühistranspordi süsteemi (näiteks peatus.cc)

uute andmete sisseviimiseni võiks jõuda hiljemalt aasta lõpuks.

Lisainfo ja ettepanekud:

maakorraldusspetsialist Aime Renser, 654 1134, 53006491, aime.renser@sauevald.ee

JÄÄTMED

Alates 1. oktoobrist tõuseb prügiveo hind

Saue vallas tõuseb 1. oktoobrist segaolmejäätmete äraveo hind. Hinnatõusu tingib peamiselt käitlushindade tõus Iru jäätmepeletusjaamas selle aasta algusest.

KATRINA UTSAR keskkonnaspetsialist

Läbirääkimised hinnamuutuse osas algasid selle aasta aprillis, kui praegune jäätmevedaja AS Ragn-Sells esitas taotluse teenustasude muutmiseks. Ragn-Sells põhjendas teenustasude muutmise vajadust Iru jäätmepeletusjaamas käitlushindade 33% tõusuga alates 1. jaanuarist 2016 ning veo- ja tööjõukulude suurenemisega, mistõttu ei ole praegu kehtivad teenustasud piisavad, et katta jäätmeveoteenusega seotud kulusid.

Eelmisel aastal korraldatud riigihanke tulemusena jätkas AS Ragn-Sells korraldatud jäätmeveo teenuse osutamist Saue vallas ja 1. oktoobrist 2015 hakkas kehtima uus hinnakiri.

Segaolmejäätmete ühe kuupmeetri äraveo hinnaks sai 4,79 eurot/m³, millele lisandub käibemaks.

Kevadel Ragn-Sells esitatud esialgses taotluses sooviti 23,2% hinnatõusu olmejäätmetele ning biolagunevate ja jäätmekoti teenuse hinna olulist tõusu. Vallavalitsus pidas teenusepakkujaga läbirääkimisi ning kaalutles põhjalikult esitatud taotlust ja leidis objektiivselt põhjendatult oleva ainult käitlushindade tõusust tuleneva hinnatõusu olmejäätmetele, mis arvestuste kohaselt moodustab kogukuludest 14,5%.

Sellest tulenevalt tõuseb käesoleva aasta oktoobrist segaolmejäätmete hind 5,49 euronit/m³ (käibemaksuta). Teiste teenusgruppide osas jäävad hinnad samaks. Jäätmeveo uus hinnakiri hakkab kehtima 1. oktoobrist 2016. □

JÄÄTMEKÄITLUSTEENUSE HINNAKIRI SAUE VALLAS

Hinnakiri kehtib alates 01.10.2016. Hinnad sisaldavad käibemaksu.

Jäätmeliik	Mahuti tüüp	Graafiku-järgne tühjendus	Graafiku-väline tühjendus (tellimisel)	Konteineri rent (kuu)	Konteineri müük (tk)
Olmejäätmed	Jäätmekott kuni 150 l	0,00 €	10,80 €	-	0,50
	80 l	0,53 €	2,88 €	0,01 €	46,31
	120 l	0,79 €	4,32 €	-	-
	140 l	0,92 €	5,04 €	0,01 €	46,31
	240 l	1,58 €	8,64 €	0,01 €	58,69
	370 l	2,44 €	13,32 €	0,01 €	118,88
	600 l	3,95 €	21,60 €	0,01 €	182,95
	660 l	4,35 €	23,76 €	0,01 €	182,95
	800 l	5,27 €	28,80 €	0,01 €	204,08
	1500 l	9,89 €	54,00 €	0,01 €	502,57
	2500 l	16,47 €	90,00 €	0,01 €	703,20
Paber ja kartong	4500 l	29,65 €	162,00 €	0,01 €	862,81
	kuni 800 l	0,00 €	4,80 €	0,01 €	204,08
Biojäätmed	kuni 2500 l	0,00 €	15,00 €	0,01 €	703,20
	kuni 80 l	0,00 €	0,00 €	0,01 €	46,31
	kuni 140 l	0,00 €	0,00 €	0,01 €	46,31
Suurjäätmed	kuni 240 l	0,00 €	0,00 €	0,01 €	58,69
	1 m ³	0,00 €	42,00 €	-	-

LISATASUD Rakendatakse klientidele, kes ei täida korraldatud jäätmeveo tingimusi.

Kirjeldus	Ühik	Hind
Tühisõit objektile	kord	4,80 €
Kordusarve saatmine tasumata arve kohta tavapostiga	tk	2,76 €
Kordusarve saatmine tasumata arve kohta e-mailile	tk	tasuta
Konteinerite mahtu ületavate jäätmete või konteineriväliste, vahetult konteineri kõrval asuvate pakendatud jäätmete äravedu****	m ³	42,00 €
Hüvitus rikutud paberi ja papi eest m ³ **	m ³	42,00 €
Hüvitus rikutud biojäätmete eest m ³ **	m ³	42,00 €

*Ületäidetaks loetakse konteinerit, millesse on pandud selline kogus jäätmeid, et konteineri kaant ei ole võimalik sulgeda. Konteineri sulgemist takistavad jäätmed loetakse konteineri mahtu ületavateks jäätmeteks. Konteinerivälise ja konteineri mahtu ületavate jäätmete kogumisel hindab Ragn-Sells AS töötaja jäätmete kogust visuaalselt ja arvestab jäätmete mahtu (m³) auto kastis hoiatava ruumi järgi.
** Hüvitust rikutud paberi ja biojäätmete eest rakendatakse, kui konteiner sisaldab mittevastavaid jäätmeid.

Ohtlike jäätmete ja vanarehvide kogumisring laupäeval, 15. oktoobril 2016

KOGUMISRINGI AJAKAVA

Kogumispunkt Laagri alevikus kell 10-12

Laagri alevikus võetakse kogumisringi ajal ohtlike jäätmeid ja vanarehve vastu uues asukohas Veskitammi tn 3 parklas (Comarketist üle Veskitammi tee jõe ääres olev parkla).

Jäätmebusi ja rehvikogumisauto sõidugraafik:

09.00 - 09.15 Koidu küla Koidu põik ja Koidu tee ristmik
09.30 - 09.45 Alliku küla Kotka tee ja Kauri tee ristmik
10.00 - 10.15 Vatsla küla Kodasema ja Vatsla tee nurk
10.30 - 10.45 Hüüru mõis
11.00 - 11.15 Kiia küla mänguväljak
11.30 - 11.45 Alliku küla Vanamõisa seltsimaja parkla
12.00 - 12.15 Vanamõisa küla Suurevälja tee/Rõika tn ristmik
12.30 - 12.45 Vanamõisa küla Välja tee/Jalaka tee läheduses pakendikonteinerid
13.00 - 13.15 Aila küla Pikamäe tee sissesõit
13.30 - 13.45 Valingu küla Puiestee tee sissesõit (enne Suurekivi elurajooni)
14.00 - 14.15 Aila küla Valingu-Jõgisoo tee, jäätmemaja ees
14.30 - 14.45 Jõgisoo küla Löökes tn sissesõit
15.00 - 15.15 Koppelmaa küla aiandusühistud
15.30 - 15.45 Tuula küla Vana-Tuula tee kortermajade kõrval
16.00 - 16.15 Äasmäe küla Kasesalu tn koolimaja parkla
16.30 - 16.45 Maidla küla keskuse autobussipeatus (Haraka tee ristis)
17.00 - 17.15 Maidla küla aiandusühistud (Jõe AÜ ristis)

Tavaliselt kodumajapidamises tekivad ohtlikud jäätmed on: patareid ja akud, vanad värvid, lahustid, lakid, liimid ja nende jäägid, trükivärvid, vanaõlid, õlised kaltsud, õlifiltrid, ravimid, päevavalgus- ja säästulambid, elavhõbedaga kraadiklaasid, tundmatud või mittevajalikud kemikaalid, ohtlike aineid sisaldavad pakendid, väetised ja pestitsiidid, rotimürk jm biotsiidid jms.

NB! Eterniiti ja asbesti sisaldavaid lammutusjäätmeid sellel kogumisringil vastu ei võeta!

PALUN OLGE TÄPSED, KUNA VALD ON SUUR JA GRAAFIK TIHE. JÄÄTMEBUSSIL JA REHVIAUTOL ETTENÄHTUD KELLAAJAST KAUEM PEATUDA EI OLE VÕIMALIK!

NB! Asutused ja ettevõtted peavad oma jäätmed (sh vanarehvid) ise üle andma otselepingutega vastavatele jäätmekäitlusteetevõtetele.

Saue valla elanikud saavad kodus ohtlikud jäätmed tasuta ära anda ka Pääsküla jäätmejaama aadressil Raba 40, Pääsküla. Lisainfo telefonil 15155.

Kontaktisik kogumisringi ajal on keskkonnaspetsialist telefonil 5344 6686.

ETTEVÕTLUS

Loodavas ühendvallas tegutseb ligikaudu 2000 ettevõtet

Tartu ülikooli koostatud analüüsist selgus, et Saue linn ja vald eristuvad Kernu ja Nissi valdadest nii peamiste majandussektorite kui ettevõtluse suuruse järgi.

MAARIKA LUKK
Tartu ülikooli
sotsiaalteaduslike
rakendusuurin-
gute keskuse
projektijuht-
analüütik

Saue linn ja vald on orienteeritud peamiselt teenidusektorile, kuid kindlalt püsib kõrval ka tootmisektor, seetõttu tuleks keskenduda nende kahe valdkonna arendamisele. Kuna Nissi ja Kernu valdades on ettevõtlusaktiivsus madal (2013. aastal tegutses 1000 inimese kohta 40 ettevõtet, Saue linnas 94 ja Saue vallas 75), siis tuleks keskenduda neis ettevõtluse suurendamisele (nii olemasolevate kui ka uute ettevõtete osas).

Suurim müügitulu Saue valla ettevõtetel

Ühinevast neljast omavalitsusest on omavahel sarnasemad Saue linn ja vald ning Kernu ja Nissi vallad. Saue linnas ja vallas on ettevõtteid palju rohkem kui Nissi ja Kernu valdades. 2014. aastal tegutses loodavas omavalitsuses 1809 ettevõtet, mille müügitulu oli kokku 1,06 miljardit eurot (tabel 1). Kogu Harju maakonnast moodustab loodava omavalitsuse ettevõtete müügitulu 3%. Kui Tallinn välja jätta, siis on osakaal 15%.

Nende nelja omavalitsuse ettevõtete müügitulust tuleb üle poole (56%) Saue valla ettevõtetelt, järgneb Saue linn (42% ettevõtetel

müügitulust), Nissi ja Kernu valdade ettevõtete müügitulu osakaal on mõned protsendid.

Veduriks teenidusektor

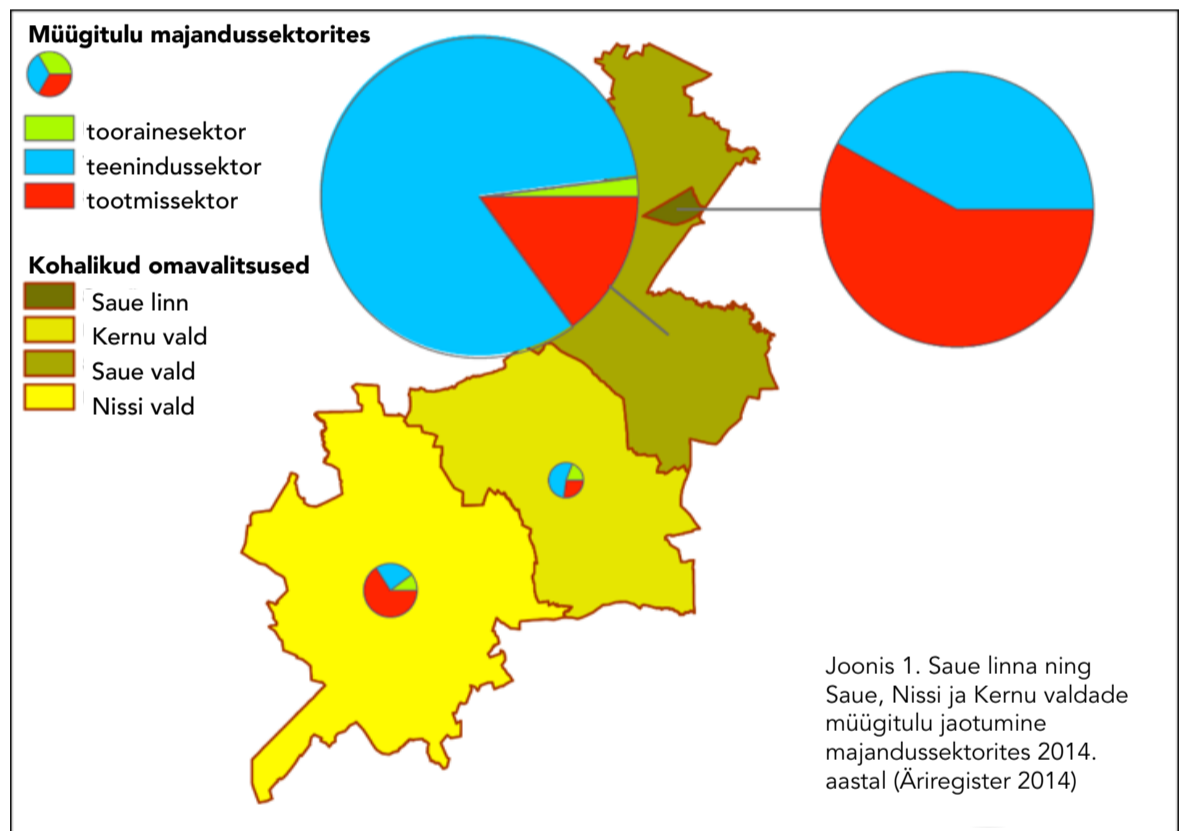
Loodavas omavalitsuses tegutseb sarnaselt kogu Harju maakonnaga enamik ettevõtteid teenidusektoris, milles 2014. aastal tuli 65% kõigi ettevõtete müügitulust. Ettevõtete müügitulust 34% andsid sekundaarsektori (peamiselt tootmisektor) ettevõtted ning 1% põllu- ja metsamajandusettevõtetel. Kogu Harju maakonnale on olulisem just loodava omavalitsuse põllu- ja metsamajandus, milles tegutsevate ettevõtete müügitulu on 10% kogu Harjumaa ettevõtete müügitulust (peamine roll siin Saue valla ettevõtetel).

Saue vallas (83%) ja Kernu vallas (54%) tuleb tegutsevate ettevõtete peamine müügitulu teenidusektorist. Saue linnas on tootmis- ja teenidusettevõtete müügitulu jaotunud peaaegu võrdselt (vastavalt 58% ja 42%). Nissi valla ettevõtete müügitulu tuleb peamiselt tootmisest (66%) ning põllu- ja metsamajanduse suurim osakaal on Nissi (10%) ja Kernu (19%) valdades. Joonis 1 kajastab nelja omavalitsuse müügitulusid majandussektorite lõikes ning diagrammide suurused näitavad müügitulude mahtude suuri erinevusi. Majandussektorid jaotuvad tegevusaladeks, mis näitavad detailsemalt ettevõtte põhitegevust. >>>

OMAVALITSUS	MÜÜGITULU (MLN EURO)	ETTEVÕTTED (ARV)	TÖÖTAJAD (ARV)	EKSPORDITULU (MLN EURO)
SAUE VALD	595,5	947	3 618	172,9
SAUE LINN	439,7	613	3 225	187,6
NISSI VALD	16,8	125	306	6,2
KERNU VALD	7,2	124	160	1,2
KOKKU	1 059,2	1 809	7 309	367,9

Tabel 1. Saue linna ning Saue, Nissi ja Kernu valdade ettevõtluse andmed 2014. aastal

MÜÜGITULU MAJANDUSSEKTORITES

□ Saue linna üks suurimatest ettevõtetest on Santa Maria AS, juhtiv maitseainete ja toidukontseptsioonidega tegelev ettevõtte Põhjamaade, mis omakorda kuulub Paulig Grupi maailmaköögi ja maitseainete divisjoni. 2014. aasta oli müügitulu 33,6 miljonit eurot ja 166 töötajat

Tabel 1. Saue linna ning Saue, Nissi ja Kernu valdade ettevõtluse andmed 2014. aastal (Äriregister 2014)

SUURIMAD ETTEVÕTTED OMAVALITSUSES

OMAVALITSUS	SUURIMAD ETTEVÕTTED	MÜÜGITULU 2014	TÖÖTAJAD (ARV)
SAUE VALD	Magnum Medical Group OÜ	141,4 milj	22
	Tamro Eesti OÜ	81,8 milj	73
	Terve Pere Apteek OÜ	75,6 milj	389
SAUE LINN	Saue Production OÜ	35,3 milj	102
	Santa Maria AS	33,6 milj	166
KERNU VALD	Harmet OÜ	35,3 milj	288
	Regularis OÜ	879000	2
	Ferax Haiba AS	774000	17
NISSI VALD	MinuSinuMeie OÜ	437000	1
	Küteks AS	3,3 milj	36
	Industri Textil Job OÜ	2,5 milj	25
	Teksapoiss OÜ	1,1 milj	8

OMAVALITSUS	PEAMINE TEGEVUSALA
SAUE VALD	hulgi- ja jaemüük, millele järgnevad (üle kuue korra väiksema müügituluga) töötlev tööstus ja ehitus
SAUE LINN	töötlev tööstus, millele järgneb (ligi kolm korda väiksema müügituluga) hulgi- ja jaemüük ning majutus ja toitlustus
NISSI VALD	põllu- ja metsamajandus ning ehitus, kuid mahult suurimaks töötlev tööstus
KERNU VALD	põllu- ja metsamajandus, hulgi- ja jaemüük ning ehitus

Suurimad ettevõtted omavalitsuses

Ühineva omavalitsuse suurima müügituluga ettevõtte tegutsevad töötlevas tööstuses, teeninduses ning jae- ja hulgi- jaemüügis.

Kõik Saue valda registreeritud suuremad ettevõtted tegelevad farmaatsiatoodete müügi- ja jaemüügi- ja ettevõttega üle Eesti. Nendeks on Magnum Medical Group OÜ (2014. a müügitulu 141,4 miljonit eurot ja töötajaid 22), Tamro Eesti OÜ (müügitulu 81,8 miljonit eurot ja töötajaid 73) ning Terve Pere Apteek OÜ (müügitulu 75,6 miljonit eurot ja töötajaid 389).

Saue linna kaks suurimat ettevõtet tegutsevad maitseainete- ja kastmete tootmisega: Saue Production OÜ (müügitulu 35,3 miljonit eurot ja 102 töötajat) ning Santa Maria AS (2014. a müügitulu 33,6 miljonit eurot ja 166 töötajat). Suureks tööandjaks on ka moodulmajade tootja Harmet OÜ (müügitulu 35,3 miljonit eurot ja 288 töötajat), mille peakontor ja üks tehas asuvad Saue linnas, kuid teised kaks tehas Harku vallas ja Pärnus (2016. a augustis alustas Harmet ka uue tehase ehitust Harku vallas).

Nissi valla suurimateks ettevõtteks on tööstuslike seadmete ja ehituslike keevituskonstruktsioonide tootja Küteks AS (müügitulu 3,3 miljonit eurot ja 36 töötajat), kangaste tootja ja õmbleja Industri Textil Job OÜ (müügitulu 2,5 miljonit eurot ja 25 töötajat) ning Levisse firmamarki kandvate riide maaletooja müüja Teksapoiss OÜ (müügitulu 1,1 miljonit eurot ja 8 töötajat).

Kernu valla suurimateks ettevõtteks on jaemüüja Regularis OÜ (müügitulu 879 000 eurot ja 2 töötajat), nahkrõivaste tootja Ferax Haiba AS (müügitulu 774 000 eurot ja 17 töötajat) ning veokite rentija MinuSinuMeie OÜ (müügitulu 437 000 eurot ja 1 töötaja).

Suurim brutotulu Saue vallas
Vaadates tööturgu, siis 2015. aastal oli kuu keskmine brutotulu Eestis 1013 eurot ja Harju maakonnas

1124 eurot (joonis 2). Nii Saue linnas (1262 eurot) kui ka Saue vallas (1340 eurot) on kuu keskmine brutotulu kõrgem kui Eestis ja Harju maakonnas keskmiselt ning Kernu (1048 eurot) ja Nissi (963 eurot) valdades väiksem kui Eestis ja Harju maakonnas keskmiselt. Keskmiselt teenib Saue valla elanik ligikaudu 1,4 korda rohkem kui Kernu valla inimene.

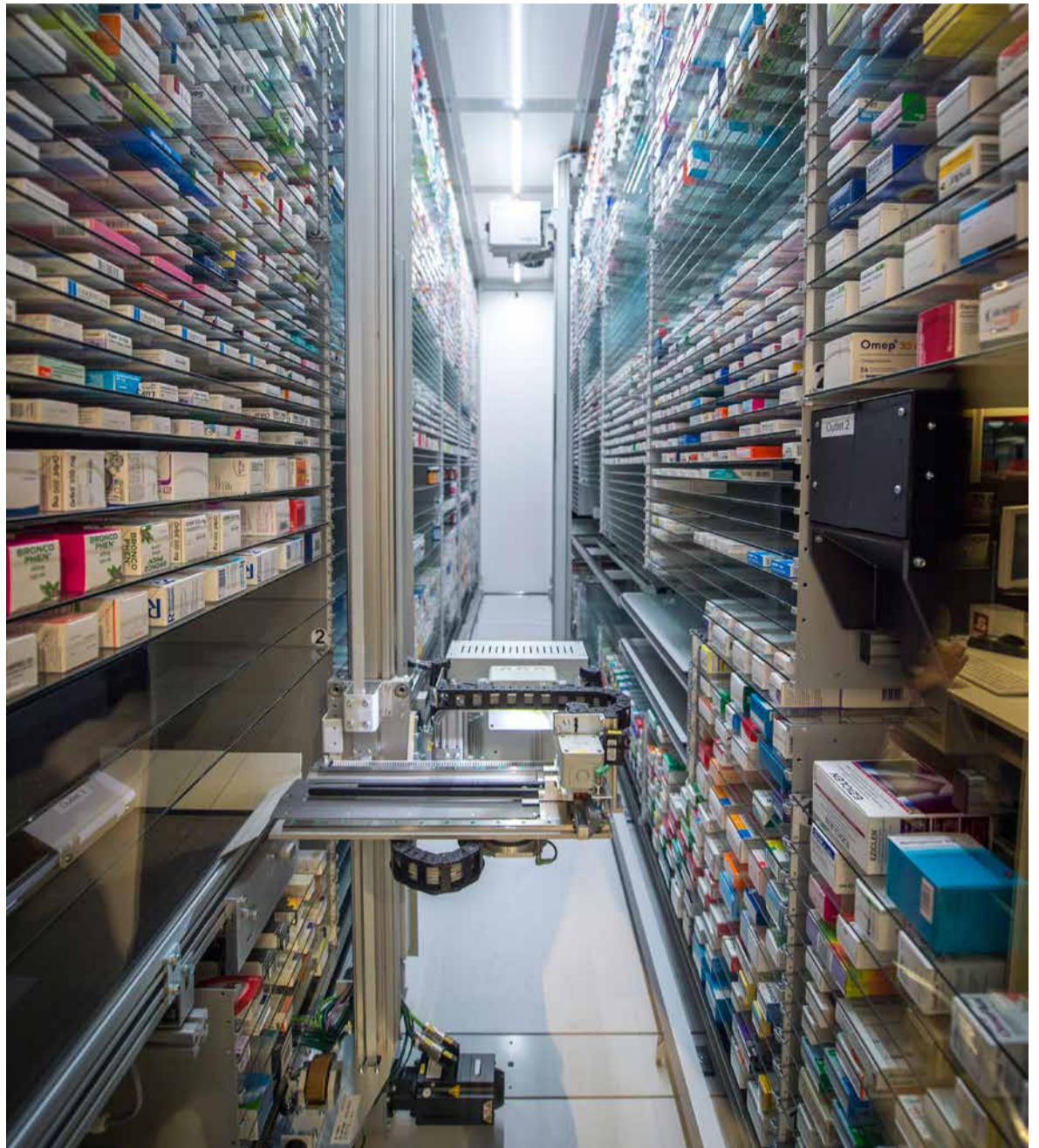
Töötuse määr madalam kui Eestis ja Harjumaal

Ühinevates valdades on registreeritud töötuse määr madalam kui Eestis ja Harjumaal keskmiselt (joonis 3). Registreeritud töötuse määr oli 2014. aastal väga madal. See oli suurim Nissi vallas (3,6% elanikest) ning väiksem Kernu vallas (1,9% elanikest). Nii Saue vallas kui ka linnas on töötuse määr sarnane (vastavalt 2,1% ja 2%). Kuna Saue vallas elab kõige rohkem elanikke, siis on seal registreeritud töötute arv ka suurim (140 inimest).

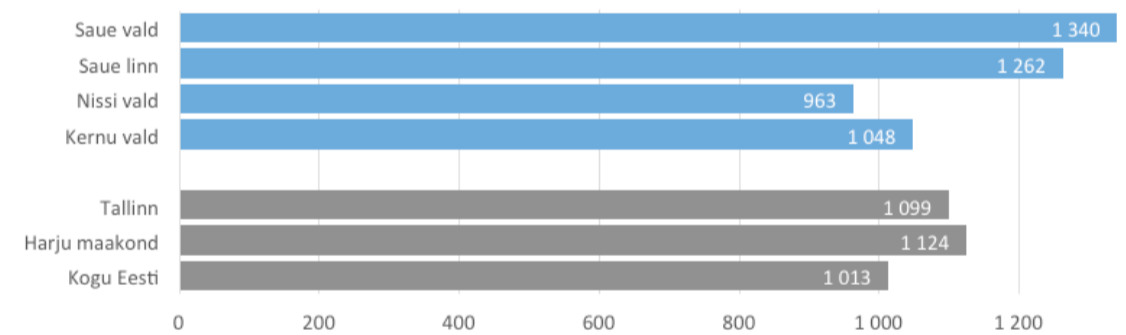
Kui rahvastikuprotsessid jätkuvad sarnaselt senisega, siis kümne aasta pärast on Harju maakonnas tööjõupuudus, kuna tööturule siseneb vähem töötajaid, kui sealt lahkub. Loodavas omavalitsuses on olukord parem ja oodata on 10 aasta perspektiivis rohkemate inimeste sisenumist tööturule kui sealt lahkub.

Nissi vald on sarnane Harju maakonnaga keskmisega, kus järgneva 10 aasta jooksul siseneb tööturule 10 inimest vähem saja inimest kohta. Kernu vallas on viie aastaga olukord paranenud ning tööturule sisenejate ja väljujate arv on võrdne. Saue linna ja valla iseloomustas juba 2010. aastal rohkemate uute töötajate sisenumine tööturule ning see määr on viie aastaga ka mõlemas omavalitsuses tõusnud (joonis 4).

Kõigi nelja omavalitsuse arengukavad tõstavad esile ettevõtluse ja ettevõtlussõbraliku keskkonna tähtsust. Kuigi ühinevad omavalitsused on erinevad nii ettevõtlusaktiivsuse kui ka majandusstruktuuri poolest, annab see lootust, et koostöös

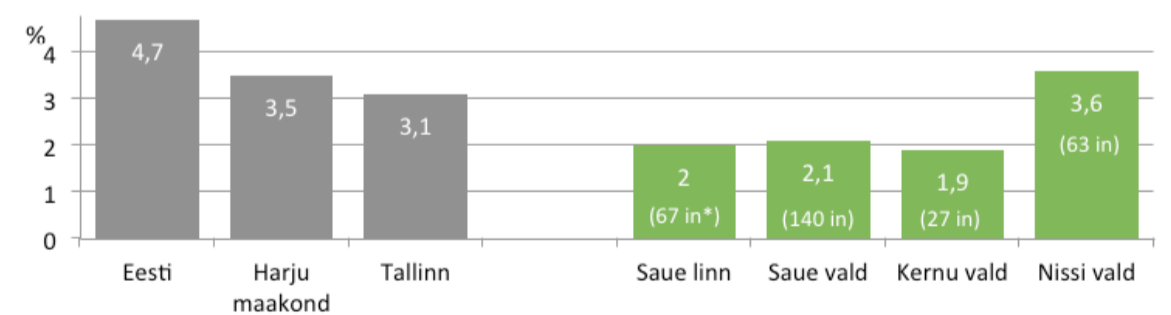

■ Saue valla suurim ettevõtte Magnum Medical OÜ tegutseb ravimite hulgi- ja jaemüügi valdkonnas juba 1992. aastast. 2014. aasta müügitulu oli 141,4 miljonit eurot ja töötajaid 22. Fotol robot, kelle õlul on Magnumis suur osa tööst

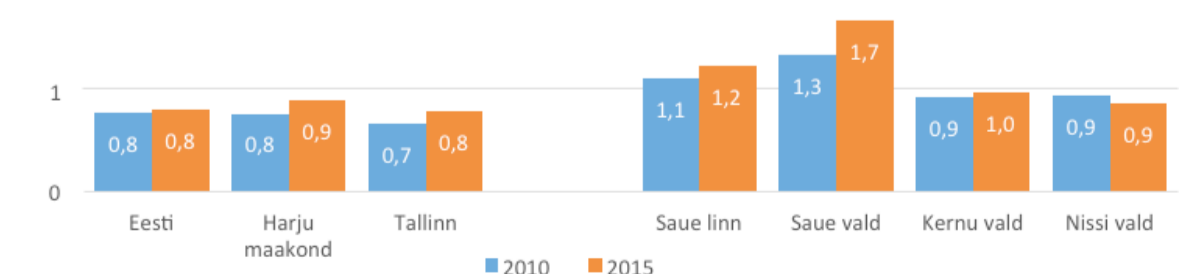

Joonis 2. Kuu keskmine brutotulu¹ 2015. aastal (eurot, Statistikaameti andmed)

¹ Brutotulu on Maksu- ja Tolliameti tulu- ja sotsiaalmaksu, kohustusliku kogumispensioni makse ja töötuskindlustusmaksu deklaratsiooni vormil näidatud sotsiaalmaksuga maksustatav rahaline tasu, mida makstakse töötajale või avalikule teenistujale; stipendium, toetus ja pension, mida makstakse töö- või teenistussuhte puhul; seaduse või muu õigusakti alusel töö eest makstav tasu; tasu, mida makstakse isikule pärast töö- või teenistussuhte lõppemist.

Joonis 3. Registreeritud töötus ja töötute arv 2014. a (Töötukassa andmed)

Joonis 4. Tööturuseindeks 2010. ja 2015. aastal (Statistikaameti andmed)

suudetakse veelgi enam ettevõtluse arengule kaasa aidata. Eeskätt on vaja keskenduda töökohtade loomise soodustamisele, olemasolevate

ettevõtjate abistamisele ning inimeste ettevõtlikkuse ja kompetentside suurendamisele.

Analüüsis kasutati peamiselt Äri-

registri 2014. aasta andmed, kuid ka Statistikaameti ja Töötukassa andmeid ning ühinevate omavalitsuste kodulehti. ■

ELU

Punapeade alkeemia: keevaline temperament, haruldased geenid ja lõputult legende

Maailmas on tähtpäevi igale maitsele ja september tundub olevat kuidagi punapeadele keskenduv – koguni kolmes riigis korraga toimuvad temaatilised festivalid ning selles tuules pressis toimetaja end laagrikatest perekond Hundi õhtusöögilauda. Kõik viis Hundi on nimelt õnnistatud jumalikult säravvaskse-oranžika juukse-fooniga. Ahjupiruka ja piparmünditee kõrvale lükkavad nad mõned punapeadega seotud legendid ümber, teiste puhul tunnistavad samastumisrõõmu.

KV
KODUVALDKODUVALD
annely.sumre@
sauevald.ee

Traditsioonilistele pühadele lisaks on moodi läinud kõiksuguste teiste tähtpäevade pidamine. Eestiski tähistatakse üha rohkem kleidikandmisepäeva, piimapäeva, rindade tervise päeva, kaisukarupäeva jne. Maailma kalendritest leiab näiteks ainult septembrikuu osas igasugu veidraid ideid: näiteks naispolitseinike päeva (12.09), kiilakate päeva (13.09), naabrite päeva (18.09), maasika-koogipäeva (28.09). Internet pakub lõputuid ülestähendusi ja mõtteid, kuidas aasta igasse päeva tuua miski asja üle rõõmustamise või meenutamise moment.

Üks tähtpäev, mida tundub, et maailmas üsna usinasti tähistatakse, on punapeade päev. Näiteks just nädalake tagasi toimus Hollandis Breda linnakeses punapeade suvefestival, kus kahe päeva jooksul sai kokku üle 6000 punapea üle maailma. Tegemist on juba 11 aastat tagasi algatatud sündmusega ja aasta-aastalt võtab see suuremaid tuure üles.

Augustis kogunesid punapead Iirimaal, Brasiilias peetakse naturaalseid punapeade kohtumispäevi 10.-11. septembril. Aga kui meie kohalikud punapead need festivalid maha magasid, siis september pakub veel võimalusi – 17. septembril kogunevad ginger'id Londonis. Ja ära ei saa unustada ka ilma kokkusaamisteta päevi, sest on lihtsalt punapeade päevad, on ekstra punapeade kallistamise päevad jne.

No mis neis punapeades siis nii erilist on?

Peamine ja statistiliselt tõestust leidnud fakt on see, et neid on lihtsalt nii vähe. See on kõige haruldasem juuksevärv maailmas, mis esineb vaid 1-2% maailma elanikkonnast. Nojah, Iirimaal ja Šotimaal on see protsent muidugi kõvasti kõrgem.

Punapeade kohta on tehtud mitmeid uuringuid. Näiteks on neil väidetavalt vähem juukseid, nad on valutundlikumad kuumale ja külmale, nad saavad kergesti päikese põletusi. Nad ei suuda kuigi hästi omastada D-vitamiini, olles kohastunud ise D-vitamiini tootmiseks, kui nad on keskkonnas, kus on vähe valgust. Punapäisuse põhjuseks on haruldane retsessiivne geen ja kui mõlemad vanemad on punapäised, siis on seda 100%-lise kindlusega ka nende järeltulija.

Aga lisaks teaduspõhiste järeldustele liigub ka palju legende. Naturaalseid punapäid on ajaloos peetud nõidadeks, nende tederäppe saatana märkideks. Hitler olla lausa keelanud punapeadel omavahel abielluda, sest ta kartis kuratlikke järeltulijaid. Usutakse, et punapead on ekstra keevalised, kirglikud ja alumatud.

Korsikal arvatakse, et punapäist tänaval kohates tähendab see halba õnne, Kreeka mütoloogia ütleb, et punapead muutuvad peale surma vampiirideks. Inglismaal näiteks anti 2009. aastal ühe kaubandusketi poolt välja jõulukaart, kus habemega vana süles istus üks pisike punapäine poiss ja tekst kaardil ütles, et jõuluvana armastab kõiki lapsi, isegi punapäid (Santa loves all kids. Even ginger ones.). Kliendid läksid selle peale ikka päris närvi ja leidsid, et see on ülimalt solvav. 2011. aastal aga keeldus maailma suurim spermapank vastu võtmast punapäiste meeste annetusi, sest nõudlus olla madal. Ameerikas aga levis Facebookis kampaania „Peksa punapead“ (Kick the Ginger), mis jõudis lausa kohtujuhtumiteni.

Samas on punapead olnud paljude kunstnike muusadeks, Itaalia maalija Sandro Botticelli üks kuulsamaid teoseid „Veenuse sünd“

kujutab armastuse jumalannat just punapäisena. Austria maalikunstniku Gustav Klimti töödes esineb punase peaga pikajuukselisi naisi päris sagedasti.

Sauevallakaist punajuukselised haruldused

„Mine pekki kui äge!“ leiab kommentaari Kristiina Hundi Facebooki lehel värskete perepiltide juurest. Ja see on üsna adekvaatne hinnang. On äge tõesti. Terve Kristiina perekond, alustades temast endast ja abikaasa Aivarist ning lõpetades poegaderiviga – Johannes (8 a), Taaniel (6 a) ja pisike Joonatan (2 a) – torkavad silma Laagri pealgi.

Kas teie pere on osalenud mõnel punapeade kokkutulekul?

Aivar (naer suunurgas): Kus need festivalid toimusidki? Kui vald dooteerib, siis me võiksime Brasiiliasse minna küll. Holland mulle ei sobi, ma ei taha minna riikidesse, kus on narkootikumid legaliseeritud. Ja Londoniga on see lugu, et ma olen selline tagurlik inimene, et tahan, et mu mälestused korreleeruksid n-ö Hercule Poirot' ja Agatha Christie Londoniga, selle raamatute Londoniga. Praegu ei ole enam vahet, kas London, Stockholm või Pariis, kõik on mingis mõttes ühtmoodi linnad.

Eriti kui kambakesi kusagil oleme, siis on ikka tihti kuulda, kuidas inimeste seas tekib väike sahin.

“

Aga ise pole kuskil kokkutulekul käinud, pole kuulnud, et Eestis neid korraldataks.

On siis punapead tõesti nii haruldased?

Kristiina: Haruldased? Mulle tundub küll, et ma kogu aeg näen neid tänavatel...?

Aivar: See muidugi varieerub. Šotimaal ja Iirimaal on neid kindlasti rohkem. Udmurtias ka.

Kas olete täheldanud oma pere osas ka kõrgendatud tähelepanu just punase juuksefooni tõttu?

Kristiina: No ikka vist veidi on jah.

Eriti kui kambakesi kusagil oleme, siis on ikka tihti kuulda, kuidas inimeste seas tekib väike sahin. Või näiteks poistega koos juuksuri juurde minnes peab alati arvestama sellega, et salongis tekib tohutu elevus. Ja tihti on kommentaar, et juuksurid proovivad igasugu vahenditega sellist juuksefooni klientidele saada, aga meil on see kohe niimoodi kõigil vabalt võtta. Ja fotograafidega on ka see, et kui muidu saab klient kümme valmis fotot, siis meile saadetakse tihti kõik pildid, sest fotograaf ise ka ei suuda valida – me oleme seal päris efektsed. Ja noh, kui kuskil vabaõhuüritusel olla, siis olen täheldanud, et ka juhuslikud kaamerad meid väga tihti püüavad.

Aivar: Mina ei oska küll öelda. Ma olen muudel põhjustel harjunud maast madalast selle tundega, et keegi ikka vahib, ma ei pane seda tähelegi.

Aga mingit negatiivset tähelepanu on ette tulnud?

Aivar: Ma olen lugenud küll jah, et USA-s oli mingi kampaania „Peksa punapead“. Aga oma lapsepõlvest ja noorusest küll ei mäleta sellist asja. Võib-olla olid minu koolis mingid teised väärtused. Õppimine oli kuidagi hinnas. Hinnata inimest juuksevärvi järgi... see on jabur.

Tänu taevale, et inimesed, kellega meie lävime, ei ole küll mingit teemat tekitanud.

Pigem on mul meeles seik lasteaiast, kus ühel sügisel luuletuste lugemisel pandi mind ja üht teist punapead tomati rolli. Luuletused olid sügisviljadest ja kasvatajad löid käsi kokku, et saavad päris tomatid panna tomatitest salme lugema. „Tomat, tomat punapea, tomat meile maitseb hea.“ See oli lahe, heas mõttes kasutati olemasolev ressursid hästi ära.

Ma tegelikult arvan, et see on ikka iseloomus kinni. Kui oled ise lahe, siis ei ole mingeid repressioone ka. Ja see, et elu on raske, on ka inimtüübis kinni, mitte juuksevärvis. On lihtsalt neid, kellel peab olema pidevalt mingi hala ja ving üleväl.

Johannes: No vahel teised lapsed vaatavad jah mind. Ma ei saa aru, miks.

Kristiina: Mina olen pärit väikesest kohast Suure-Jaanist, seal ei olnud küll mingit kiusamist, mul ei ole ühtegi traumat sel teemal. Ja ei ole ma oma laste puhul ka tähele pannud, et norimist oleks olnud. Üks kord oli küll selline juhus, et olime mänguväljakul ja kuna lapsed on meil sellise heleda nahaga ka, siis mingid suuremad poisid tulid küsima meie omadelt, miks

te nii kahvatud olete, kas vampiirid või. Meil selle noorima hambumus on ka selline, kihvad paistavad, kui naeratab.

Kreekasse randa lebama teid siis väga ei kisu?

Kristiina: Eks me ikka võime minna, aga 50 kaitsega kreem peale. Ilma kaitsekreemita on küll nii, et tund aega ja nahk tuleb juba raudselt maha. Mingit päevitust meile ei teki küll.

Kuidas selle keevalise temperamendiga on lood?

Aivar: No juuksevärv ei ole küll kuidagi isiksusega seotud.

Kristiina: Mingid legendid on selle kohta. Minu käest on ka küsitud, et noh, kaks punapead koos, kas teil on kogu aeg kärts ja mürts kodus.

Aivar: No on muidugi, aga sellest ei hakka lehes nüüd ju rääkima.

Juukseid värvida olete proovinud?

Kristiina: Ikka olen, aga lihtsalt tooninud natuke teist värvi punaseks. Väga suur eksperimenteerija ei ole olnud.

Aivar: Ja miks sa minu käest seda ei küsi? Minul oli vahepeal pool pead must ja teine kärtspu-

nane. Mul oli selline eksperimenteerijast juuksur. Talle teadaolevalt pidi loomulik punane väga kehvasti teist värvi peale võtma ja siis lubasin enda peal katsetada. Kärts-punane jäi esimese korraga, aga vot must tõesti väga ei hakanud peale. Habeme värvisin ka pooleldi punaseks, pooleldi mustaks. Aga pigem on mul elus probleeme olnud riie-tuse või juuste pikkuse kui värvi-ga. Nõukaajal oli mul hevimehena neetidega nahktagi ja pikad juukse-d, need pälvisid aeg-ajalt mü-litsate tähelepanu. Ja komsomoli mitteastumine oli samuti palju suurem probleem kui juuste värv.

Kas mingi punapeadevaheline solidaarsus on ka olemas?

Aivar: No päris nii ei olnud, et me saime Kristiinaga kokku ainult sellepärast, et meil mõlemal on punased juuksed. Kui inimestel on ühiseid kokkupuutepunkte, siis on loomulikult kontakti loomine kergem. Aga meil on mõlemal muusikaline taust, tutvusime hoopis üht muusikaprojekti tehes. Ja nüüd on meil siis üks pikem projekt.

Kristiina: Venis natuke pikemaks jah.

Aivar: Pidi olema kolm nädalat, aga läks vähe üle.

Kristiina: Aga mul on üks selline lugu, et kui astusin keskkooli, siis minu kauaaegne pinginaaber, kellega olime juba lasteaiast koos olnud, sattus hoopis paralleelklassi ja eks ma siis tundsin end vähe üksikuna. Suvevaheaja lõpus nägin linna peal üht võõrast punase peaga tüdrukut ja olin kuulnud, et ta tuleb minuga samasse klassi. Näitasin teda emale ja ütlesin, et arvan, et istun tema kõrval. Tundus muidu ka selline tore tüdruk olevat. Hiljem tuli välja, et lisaks punasele peale on meil veel palju ühist ja nii me koos tiksuma jääme-gi. Täna olen väga head sõbrannad ja nüüd on temalgi kahest pojast üks punase peaga. Aga algu-sai kõik just punasest peast, nii et natuke see sarnasus ikka tõmbab vist.

Kas pereliinis on veel punapäid?

Kristiina: Minul küll ei ole. Aivar: Minu isa oli punapea, emal selline tavaline eesti kartuliko-or. Laste puhul jagunes siis asi pooleks – mina sain punase pea ja vend läks emasse.

Kristiina: Aga meie oma pere puhul vist ei olnud valikut, et lapsed võiks teise juuksevärviga tulla. Ma seda koolibioloogiat nii hästi enam ei mäleta, aga kui vanemad on mõlemad punased, siis muud varianti vist ei ole. Johannes ja Taaniel on mõlemad ja kui Joonatani sünnitasin ning ämmaemand ütles, et lapse pea juba paistab, siis kuulsin, kuidas Aivar ämmaemandalt küsis, kas juuksevärv on ikka õige. See naerupahvakas, mis sellele järgnes, võttis kõigil ruumis olijatel pinge maha.

Kasutatud allikad:
www.checkiday.com
en.wikipedia.org/wiki/Redhead_Day
www.roodharigen.nl/
gingerparrot.co.uk

KASULIK TEADA

Psühholoogiline toetus lapsendajatele ja kasuperedele

Lapse arengu ja kasvu loomulikuks keskkonnaks on perekond. Kui laps on vanemlikust hoolet bioloogilises peres ilma jäänud, tuleb neile leida sobiv asendushoolduse võimalus, st kas leida lapsele eestkostja- või hooldusperekond, laps lapsendada või suunata laps asenduskoduteenusele.

AIRE NURM
MTÜ Oma
Pere
tegevjuht

Selleks, et lapsendajad ja kasupered lapse perre tulekuga edukalt toime tuleks, on vaja tagada üleriigiline perede tugisüsteem. Peale sotsiaalkindlustusameti (SKA) korraldatud riigihanke võitmist 2016. aasta mais pakub lapsendamiskeskus MTÜ Oma Pere lapsendajatele ning hooldus- ja eestkosteperele tasuta erinevaid toetavaid teenuseid, sh mentorlus, psühholoogiline nõustamine ja grupinõustamine.

„Astume täna olulise sammu selles suunas, et ühel päeval saaks süsteem nii tugevaks, et kõik mittebioloogilisi lapsi kasvatavad pered saaksid reaalselt abi,“ ütleb MTÜ Oma Pere tegevjuht Aire Nurm. „Pered tunnevad sageli, et peavad ise kõigea hakkama saama ja pöörduvad seetõttu abi saamiseks liiga hilja. Oluline on teadvustada, et uus perekond ei vastuta selle eest, mis on lastega eelnevalt juhtunud ning meie roll on julgustada peresid tuge otsima.“

Peamised perede pöördumiste põhjused viimastel aastatel on olnud: lapse ja pere kohanemiskeskused, lapse käitumisproblee-

HEA TEADA

Lisaks pakub MTÜ Oma Pere riigihanke raames kasuperedele võimalust küsida anonüümselt nõu telefoni ja interneti teel kõigis küsimustes, mis puudutavad lapsendamist, peres hooldamist või eestkostet.

• Küsimusi saab esitada e-aadressil: tugi@omapere.ee või interneti-aadressil: <http://omapere.ee/kuidas/internetinoustamine/> oleva vormi kaudu.

• Nõustamistelefonile numbril 5689 0150 saab helistada tööpäeviti kell 19-22 ning teisipäeviti kell 14-22. Nõu annavad parimad spetsialistid.

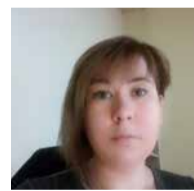
mid ja õpiraskused, peresuhte muutumine lapse perre tulles, lapse päritoluga seonduv, viljatuse teema naise jaoks, varase lapse trauma mõju lapse arengule ning lapse toetamine juurte otsimisel ja iseseisvasse ellu astumisel. Kaheksa tegevusaasta jooksul on MTÜ Oma Pere loonud ligi 20-liikmelise spetsialistide meeskonna, kel on pikaajaline kogemus vanemliku hooletaste, lapsendaja- ja kasuperedega töötamisest.

Abivajajad saavad võtta ühendust MTÜ-ga Oma Pere: info@omapere.ee või telefonil 5645 9945. Juhendame peret, kuidas

täita isikuankeet, korraldame suunamiskirja saamise maavalitsusest või kohalikust omavalitsusest. Muidugi võib võtta ühendust kohaliku omavalitsuse (hoolduspere) või maavalitsuse (lapsendajad) lastekaitsetöötajaga, kes pere MTÜ Oma Pere juurde suunab.

Kõiki teenuseid on võimalik saada nii eesti kui ka vene keeles. Planeeritud koostöötegevuste kava leiata: <http://omapere.ee/kuidas/koostoituskava/> (see täieneb pidevalt). Grupinõustamiste puhul oleme valmis looma gruppe ka kindla piirkonna perede vajadustest lähtuvalt. ■

Uued töötajad

Maret
Maripu -
lastekaitse-
ja hoolekan-
despetsialist

Olen peaaegu terve oma teadliku elu elanud Harku vallas. Esimese töökogemuse sain Tallinna lastekodu Mustamäe keskuses vanemliku hoolitsuseta lastega, kellel olid sõltuvusprobleemid. Töö kõrvalt asusin õppima Tallinna pedagoogilisse seminaris sotsiaaltöö

erialale. Et näha lastekodu laste saatuste korraldamist ka teise nurga alt, asusin tööle Nõmme linnaosa valitsusse lastekaitse spetsialistina. Kuna olin asenduskohal, siis peale 3 aastat tööd Nõmmel sain tööle Lääne-Harju politseijaoskonda noorsoopolitseinikuks. Minu tööpiirkonnaks sai Harku ja Saue vald. Politseis oleku ajal sai näha ning lahendatud noortega seotud probleeme. Seoses politseis toimunud muudatustega sai läbi ka minu aeg seal.

Alates 1. augustist töötan Saue

vallavalitsuses lastekaitse- ja hoolekandespetsialistina, kus minu tööülesanneteks on lastekaitsetöö ja lastega perede sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise korraldamine.

Oma olemuselt olen sõbralik ja teotaheline. Kuna minu peres kasvab 3 last, siis vaba aega enda jaoks leidub vähe. Kui leiangi, siis selle veedan ka raamatut lugedes või oma kodus korrastades. ■ maret.maripu@sauvald.ee, 662 7300; 58556836

Maiki
Vanahans -
Tuleviku
lasteaia
direktor

2002. aastal lõpetasin Tallinna pedagoogikauiliskooli kasvatuspedagoogiate eriala alus- ja esiõppe suunaga ning mul on magistrakraad. Avatud ülikoolis olen lõpetanud ka põhikooli inglise keele õpetaja eriala.

Esimese lapse sünnini töötasin Tallinnas inglise keele õpetajana.

Lasteaada läksin tööle koos lapsega – kui laps alustas söömisega, sai minust lasteaiaõpetaja. Kuueaastase õpetajatöö järel lasteaia oli võimalus jätkata tööd õppealajuhataja- sekretärina. Kaks aastat tagasi asusin tööle Tuleviku lasteaia direktorina. Teen oma tööd südame ja pühendumusega – kogemusedki on jõudnud minuni igati loogilist rada pidi.

Saue vald pakub uut sihti minu arenguteel rohelises linnalähedases lasteaias. Esimese tööplaanina

soovin saada tuttavaks oma meeskonnaga ning sulanduda siinsesse keskkonda. Tuleviku lasteaia arengukava on kohe lõppemas ning uue arengukava koostamise protsessi lülitades on mul suurepärane võimalus õppida tundma meeskonda, tuua kaasa uusi mõtteid, samas jätkates juba hetkel hästi toimivaid traditsioone ja arengusuundi. ■

maiki.vanahans@sauvald.ee, 51973724

NOPPEID ÜHINEMISNAABRITELT

Laitse mõisas avati taas restoran

Sulo Muldia (58) ostis Laitse mõisa 1996. aastal. Mõisas on proovitud pidada nii hotelli kui restorani, remonditud abihooneid korteriteks, tehtud koostööd graniitvillaga. Kõige selle juures on toeks tarmukas abikaasa Marju (45).

ANDRES
TOHVER
Kernu vallaleht

Nõukogude ajal kasutati Laitse lossi raadiojaama teenindushoone, kus olid korterid, punanurk, söökla, arstipunkt ja postkontor. Neist postkontor pidas vastu kõige kauem, 1993. aastani. Siis seisis mõis kolm aastat täiesti tühjana, kuni saabusid Muldiad ja löid käed külge.

„See oli kas 250 000 või 500 000 krooni. Ümmargune summa oli,“ jääb Sulo Laitse mõisa ostuhinna suhtes kõhklevaks. „Alguses me sõlmisime kasutusvalduslepingu mõneks aastaks,“ lisab Marju.

Kuidas aga remontida 1500-ruutmeetrist mõisa peahoone? „Kõigepealt renoveerisime me endale selles elamise. Ega me ei teadnud, mis me siin peale hakkame. Teadmine tuli

alles paar aastat hiljem,“ räägib Sulo.

2000. aasta suvel avasid Muldiad Laitse lossis restoraniosa, mis hakkas tegutsema aastaringselt. Restoran pidas vastu 2014. aasta sügiseni. Mis oli sulgemise põhjus? „Me käivitasime Nõmmel restorani Elsa,“ ütleb Sulo.

Tänavu 28. juunil avasid Muldiad taas Laitse mõisa restorani. „Lootsime, et leiame mõne teise operaatori, aga meil ei tekkinud head sidet ja siis mõtlesime, et teeme ikkagi ise ukse lahti,“ seletab Marju. Mõisa restoranis töötab praegu paar inimest ja Muldiad otsivad personali juurde. Restorani saalis on 20 kohta, terrassil veel 20.

Pidude tarbeks võib kasutada ka saale ja see võimaldab korraga toitlustada-võõrustada kasvõi sadat külalist. „Me ei ole kindlad, et oleme aastaringselt avatud restoranina. Küll aga tegeleme aastaringselt ürituste korraldamisega – seminarid,

1892. aastal valminud Laitse mõisa peahoone on üks neogooti stiili parimaid näiteid Eestis (foto: Andres Tohver)

koolitused, peod, pulmad, ristsed,“ väidab Marju.

Kolme aasta eest valmis ja pühitseti sisse Laitse mõisa kabel. „Seal on toimunud jumalateenistusi, pulmi, laste ristimisi ja ka mälestustee-

nistusi,“ räägib Marju.

Mõisa 8 külalistetoas on kokku 18 voodikohta.

Mõisaomanikuna vastupidamine ei ole sugugi lihtne ja seda mitte üksnes heitliku restoraniäri tõttu.

„Pankadega on see paha asi, et pangad reeglina mõisale laenu ei anna. Väide on neil kogu aeg olnud see, et mõis kui selline ei ole likviidne,“ kurdab Sulo.

Samas mõnab Sulo, et sai siiski pangalaenu, kui renoveeris Laitse mõisa aida korterelamuks. Aidahoone valmis kaheksa korterit vahetult enne masu ehk 2008. aastal. Paar aastat varem ehitati korterid ka mõisa moonakatemajja.

Kas Laitse mõisa peahoone saaks samuti teha kortermaja? „Tõenäoliselt küll,“ arwab Sulo. „Siin meil on korterid,“ lisab Marju, kuid ta häälest on tunda, et peahoone tervikuna kortermajaks muutmise naisele siiski ei meeldiks.

Peahoone on Muldiad juba müüa üritanud. „Kui tuleb hea pakumine, siis muidugi müün,“ arwab Sulo. Nii on Laitse loss protaalis Sotheby's Reality müügis olnud 2,5 miljoni euroga. □

NOPPEID ÜHINEMISNAABRITELT

Rehemäe küla Nissi vallas võib tulevikus liituda Lääne-Nigula vallaga

Märtsis pöördusid viis Nissi valla küla – Rehemäe, Ellamaa, Lepaste, Kuke ning Turvaste – maavalitsuse ja vallavolikogude poole sooviga liituda Lääne-Nigula vallaga. Nissi vallavolikogu toetab ettepanekut ainult Rehemäe küla osas.

KODUVALD
annely.sumre@
sauevald.ee

„Ajalooliselt on külad kuulunud Läänemaa koosseisu. Nõukogude ajal muudeti külanõukogude moodustamisega ka omavalitsuste piire ning tänaseni moodustab geograafiliselt mõttetu 1,5 km laiuse siilu Harjumaal koosseisus nimetatud külade kogu. Rehemäe küla asub 3 km kaugusel Ristilt, 20 km kaugusel Lääne-Nigula valla kesusest Taeblass ja 50 km kaugusel loodavast ühendvalla kesusest Saue,“ seisis elanike pöördumises. Lisati veel, et tänu heale bussiliiklusele on selle piirkonna elanikud seni aktiivselt kasutanud teenuste tar-

bimist Risti alevikus: omavalitsuse teeninduskeskus, pangaautoamat, poed, perearst, hambaarst, apteek, lasteaed, põhikool, muusikakool, raamatukogu, kultuurimaja paljude huviringidega, spordihoone, hooldekodu, RMK metskond, Päästetameti komando, juuksur, tankla jt. Külade elanikud avaldasid soovi mitte liituda Nissi, Kernu ja Sauega, vaid algselt Lääne-Nigula ja Nissi valla läbirääkimised endise Läänemaa piiride taastamiseks.

Nissi vallavanema Peedo Keseli sõnul on sisulised põhjendused tosed vaid Rehemäe küla puhul. „Rehemäe küla liitmisest Lääne-Nigula vallaga on vaheaegade juttu olnud 10-15 aastat. Ka pöördumise allkirjade arv räägib sama keelt. Rehemäe külas oli pöördumisele alla kirjutatud 41 elanikku

41-st (100%), Ellamaal vastavalt 28 144-st (19%) ja Lepastes 10 30-st (33%).

Kohtumistel Lääne-Nigula valla juhtidega on Nissi vallavolikogu edastanud seisukoha, et Rehemäe liitumine Lääne-Nigula vallaga on elanike soov arvestades tõenäoline, aga Ellamaa ja Lepaste kohta see kindlasti ei kehti.

Nissi vallavolikogu nõustus 9. juunil läbirääkimiste alustamisega ja korraldas Rehemäe elanike küsitluse. Välja saadeti 39 küsitlusedelit (vähemalt 16-aastastele Rehemäe küla elanikele). Tagasi laekus 26 küsitlusedelit. Rehemäe küla arvamisest Lääne-Nigula valla koosseisu oli 22 elanikku, vastu 4.

„Küsitluse tulemusele toetudes on väga tõenäoline, et läbirääkimised kulgevad edasi Rehemäe küla

Lääne-Nigula vallaga liitumise suunas. Raske on ette kujutada põhjuseid, miks Lääne-Nigula või Nissi vald peaksid teisiti arvama,“ leiab Kessel.

Ka Lääne-Nigula vallavanem Mikk Lõhmus mõnab, et Rehemäe küla on ajalooliselt seotud pigem Lääne- kui Harjumaaga. „Sellepärast on ka küla ühinemine Lääne-Nigula vallaga loogiline ning hea meel on, et Nissi vald ja Lääne-Nigula vald selles küsimuses üksmeelele jõudsid. Haldusreformi sisuks peaks olema ka loogiliste vallapiiride kujunemine,“ leiab Lõhmus.

Saue vallavanema Andres Laisa sõnul oli info elanike algatusest teada juba enne ühinemislepingu sõlmimist. Ühinemise juhtkomisjon otsustas, et liitumise jõustumiseni

on see eelkõige Nissi valla juhtide otsustada, kuivõrd nemad on kohalike liikumisharjumustega enim kursis. „Vastuseisu algatusele ei olnud, suure ühendvalla eelis ongi muuhulgas see, et kui mõni ajalooliselt omavalitsuse territooriumile jääv piirkond või küla tegelikult logistiliselt tarbib naaberomavalitsuse teenuseid ning elanikepoolne üksmeel muutuste tegemiseks on selge, siis ei peaks ka omavalitsus jõuga vastu seisma, kartes elanikke kaotada ja saab vastupidi, neid toetada,“ ütles Laisk. Küll aga lepiti tema sõnul lepiti kokku, et protseduuriliselt viiakse edasised protsessid ellu peale ühinemise jõustumist järgmise aasta valimistel, et mitte tekitada segadust juba ette valmistatud ühinemislepingu lisade ümbervormistamisel. □

NOPPEID ÜHINEMISNAABRITELT

Saue linna uus auto- ja jalgrattaparkla on avatud

Möödunud aasta augustikuus esitas Saue Linnavalitsus SA Keskkonnainvesteeringute Keskusele (KIK) taotluse ühtekuuluvusfondi projekti „Tõkke tn 1 pargi ja reisi parkla rajamine Saue linna“ rahastamiseks, mis 15. detsembril 2015 rahuldati.

RIHO RҮҮSON
Ehitus- ja
planeerimisvald-
konna juht

Projekti kogumaksumus oli 289 548 eurot, millest 79% moodustas fondi toetus ja 21% taotleja omafinantseering.

Kogu ettevõtmise üldiseks eesmärgiks oli Saue raudteepeatuse parem ühendamine muude transportiliikidega. Projekti käigus rajati 39-kohaline autoparkla ja 20-kohaline jalgrattaparkla koos külgnava kergliiklus- ja juurdepääsuteedega. Mõlemad parklad on turvatud reaalajas jälgitavate ja salvestavate

kõrglahutusvõimega kaameratega. Jalgrattaparklas on muuhulgas viis innovatiivset nutilahendusega kohta ja ratas saab parkida, helistades tasuta numbril. Tegemist on Saue linna jaoks eksperimendiga, kuna reaalne kasutusagedus ja lisavajadus selgub alles parkla kasutamise käigus. Projekti raames on plaanis

paigaldada veel kaks rongiliikluse reaalaja infotahvli: üks perroonile ja teine endise raudteejaama juurde viiva asfaltteeritud teelõigu lõpu. Infotahvlid paigaldab AS Eesti Raudtee, hetkel on läbiviimisel üleriiklik hange. Projekti lõplik kaante vahele köitmine võib seetõttu viibi- da veel kuni pool aastat. □

LISAINFO

Tänane kõiki projektis osalenud lepingupartnereid:

- Verston Ehitus OÜ: tee-, üldehitus- ja elektritööd;
- Bikeep OÜ: jalgrattaparkla ehitus ja valvesüsteemi paigaldus;
- SKP Ehitus- ja Õigusbüroo OÜ: omanikujärelevalve.
- Personaalne tänu Olaf Jaaskale, Kristjan Linnule, Sulev Puumeistrile ja kaasrahastaja projektikoordinaatorile Aivi Allikmetsale.

KÜLAS TOIMUB

Avastades Eesti Vanamõisaid

Kõik sai alguse sellest, et arutasime paari naabrinaisega, millised on suveplaanid. Kuna on külastatud erinevaid teemaparke ja muid vaatamisväärsusi, tundus, et peab uuele ringile minema. Sõites mööda Haljala Vanamõisa sildist, mõtlesin, kui palju sellenimelisi külasid üleüldse Eestis võiks olla ja et võiks neid samuti külastada.

REELIKA EERIK
Vanamõisa küla elanik

Vanamõisa-nimelisi külasid peaks olema Eestis erinevatel andmetel 14-15. Ei hakanud ka täpselt uurima, mõte oli lihtsalt vaadata, kui suured külad on, mis elu elatakse ja kas oleks vahva seal isegi elada. Mõeldud, tehtud.

Alguses oli plaan, et jätame ka mingi märgi mõne sildi juurde, et noh – mina olin siin. Aga kuna enamus külad said läbi sõidetud nii, et külla sõites vaatasime *google*'st, kas läheduses asub mõni Vanamõisa, siis polnud parasjagu midagi käepärast. Seega otsustasime teha pilte ja jäädvustada niimoodi meie külastäike. Iga pere siis just parasjagu oma plaanide järgi.

Lisaks sellele, et lihtsalt külast läbi sõita, uurisime kohapeal maju, märke vanast mõisast, sest nii on ju need kohanimed kord pandud – vana mõisa järgi. Samuti vaatasime, palju on elanikke ja kas küla on ka hoolitsetud. Muljed olid väga head – seal, kus agaraid inimesi, olid teadäred niidetud ja lilleklumbid tee nurkades, kiigeplats ja küla ürituste plakadid teadetetahvil või juures oleva maja seinal. Meie arvates üks ilusamaid mõisaid asub Haljala vallas. Mõis on taastatud ja hooldatud ning park on korrastatud, samuti toimuvad seal erinevad üritused. Ja see koht on küll väga oma nime vääriline.

Kahjuks on päris mitmeid külasid, kus ühelgi siseneval teel ei ole märki, et see oleks Vanamõisa küla. Siis otsisime bussipeatusi, kus pilti teha. Mitmel külal ei olnud üldse mitte mingisugust kohta, mis ütleks, mis külaga tegu on. Siis sai tehtud jäädvustus telefonikraani kaardist, kus parasjagu asuti.

☐ Perekond Toomitsad: Timo ja Anne, Ahja vald

☐ Perekond Tihvanid: Simon ja Kertu, Muhu vallas

Kõige rohkem nägi Saue valla inimesi Märjamaa vallas olev Vanamõisa küla silt. Sinna sattusime, kui olime teel Lottemaale ja lisaks oma lastele olid kaasas naabrid Tessa, Janno ja Simon.

Tänaseks on külastamata perekond Eerikutel Hiiuemaal Emmaste vallas olev Vanamõisa küla.

Kokkuvõtteks nägime imeilusaid kohti ja sõitsime teid, mida mööda pole kunagi sõitnud. Ning leidsime, et võiks isegi elada kuskil teises Vanamõisa külas, kuid oma küla on väga armas ja niipea siit me ära ei lähe. ☐

LISAINFO

Vanamõisa on küla

Hiiuemaal, Emmaste vallas;
Harjumaal, Kose vallas;
Harjumaal, Saue vallas;
Jõgevamaal, Torma vallas;
Lääne maakonnas Lihula vallas;
Lääne-Virumaal, Haljala vallas;
Põlvamaal, Ahja vallas;
Raplamaal, Märjamaa vallas;
Raplamaal, Vigala vallas;
Saaremaal, Muhu vallas;
Saaremaal, Pihtla vallas;
Valgamaal, Põdrala vallas;
Viljandimaal, Viljandi vallas;
(Viljandi maakonnas annab Google tegelikult kaks Vanamõisa küla)
Võrumaal, Rõuge vallas
Allikas: Wikipedia

☐ Kahro Eerik, Grettel Eerik, Janno Iljas, Gerta Eerik, Simon Tihvan ja Tessa Iljas Märjamaa vallas

Vanamõisa

75018 Harju maakorid

Mitmel külal ei olnud üldse mitte mingisugust kohta, mis ütleks, millega tegu on. Siis sai tehtud jäädvustus telefonikraani kaardist, kus parasjagu asuti

☐ Perekond Eerikud: Gerta ja Reelika, Torma vald

Sauevallakas Facebookis

SAUE VALD

Viimasel ajal on vallamaja laekunud palju nurinat selle üle, et Laagri keskuses – just poe, kultuurimaja pargi ja jõe ääres – on suurenenud joodikimiste kontsentratsioon. No on vastik vaatepilt küll. Olukord teeb üsna nõutuks, sest nimetatud sihtgrupp on kahjuks ajalooliste juurtega ja ei allu tavaloogikale. Mõned päevad tagasi andis üks sauevallakas aga huvitava idee, et aleviku süda tuleks lihtsalt sõbralikult üle võtta. Et tõrjuda see seltskond lihtsalt füüsilise kohalolekuga välja. Ja kummalisel moel just täna lõuna ajal kultuurikeskuse pargis avanes all olev vaatepilt: kiiged kiikusid, lapsed mängisid, emad jutustasid, pinkslaua taga käis lahing... Ja mitte ühtegi joodikut. Üks küll seisis pargi serval, aga pööras siis minekule. Äkki ei olegi see nii halb plaan... kui olla ise rohkem kohal, siis äkki sel seltskonnal ärkab südametunnistus?

SAUE VALD

Üleeele oli vallas kohtumine ka piirkonna konstaablitega antud teemal, tavapäraselt tihendame kooliaasta alguse puhul oluliselt turvapatrulli viibimist piirkonnas (kuigi oleme ka ise teadlikud, et nende võimekus või võimalused probleemiga tegeleda on kesised), kavandame sealt piirkonnast prügikastide eemaldamist ning „pimeda nurga“ kaotamist, ning veel sellel sügisel peaks töösse minema piirkonna parkide arenduse järgmine etapp Veskitammi 3 parklapiirkonna ja jõeäärse sillaümbruse ala avatumaks ja kaasaegsemaks ümberkujundamisel. See kõik peaks tasapisi töötama selles suunas, et avaliku ruumi võtavad enda kätte tagasi rõõmsad vallakodanikud, jättes sellega kirjeldatud auditooriumile vähem võimalusi oma tegusid korda saata. Kui teil on ettepanekuid, mis aitaksid lahendusi pakkuda, siis heal meelel oleme valmis neid kuulama. Tunnistame, et meie pole suutnud nende ühiskonnast kiireks isoleerimiseks toimivaid sunnimeetmeid leida, vaatamata kõikide konventsionaalsete võimaluste rakendamisele.

SANDRA KEINAST

Minul aga on paraku tunne, et te seal armsas vallamajas näete ainult seda, mida näha tahate. Üks päev pole mingi näitaja, igapäevaselt peaks olema mõnus kodukandis liikuda, kuid hetkel läheb isu täitsa ära.

ANDRES LAISK

Ega tunnet ei saa keelata. Aga me vallamajas näeme ja teame väga hästi, mis seal toimub ja see kaugelt ei meeldi meile. Kahjuks on igasugune meiepoolne aktiivsus läbi aegade turvafirma või politsei toel olnud ajutise mõjuga, hea kui üldse. Olen ka läbi aegade ütelnud, et kui keegi pakub välja toimiva lahenduse, mida saame ellu viia, saab see ka ellu viidud. Politsei ütleb, et nende nähes nad ei joo ja sinna 24/7 politseid seisma panna ilmselt oleks utopia. Turvafirma efektiivsus on küsitav, mõnan, aga proovime taas 1. septembrist jõudu näidata. Kõik see on aga tagajärgedega tegelemine ja sestap vähe tulemuslik. See kamp on oma aja pärand ja ilmselt moel või teisel meie avalikus ruumis kuni oma loomuliku lahkumiseni siit ilmast. Kogu avaliku ruumi kujundamise projekt on otsast kantud sellest mõttest, et tuua inimesed uuesti tänavatele ja sellega need tegelased lihtsalt taganema sundida. Selle mõjud on aga pikaajalised ja sõltuvad palju meist enestest. Selles mõttes on sauevallaka pakutud ideed siiski tore lugeda. Ja tore on näha, et inimesi avalikus ruumis varasemast siiski oluliselt rohkem viibib, palju see seni joodikuid on segama hakkanud, on iseküsimus. Olen ka ise selle seltskonnaga korduvalt suhelnud, heaga ja karjaga. Kui räägid, siis kuulavad, aga paari päeva pärast unustavad. Mingit karistamisõigust avaliku korra rikkumise eest valla pole, kui me just oma munitsipaalpolitseid ellu ei kutsu. Nii et jah – on, mille üle pead murda paljude teiste teemade kõrval.

LAURA LÄTT

Ma ei saa aru. Kui sinna on valla poolt paigaldatud sildid, et joomine seal keelatud, siis peaks ju vald ka kuidagimoodi seda kontrollima. Neid inimesi siis trahvima vms. Midagi peab ju aitamata. Mentaliteet, et nad on seal kogu aeg olnud ja midagi teha ei saa, ei ole aktsepteeritav.

SANDRA NÕULIK

Hetkel käib pargis räme jooming. Suur kamp istub lillekastide juures ja üks vägilane lükkas just ühe kasti ümber, nii et kõik kohad mulda täis. Meie kõrval istuvad veel kaks vanemat prouat ja jooivad kilekotist viina. Lihtsalt masendav.

PILLE KAHRO-LEONIDOV

Ja samas ühel õhtul istusid rõõmsalt „teletupsumäe“ juures pinkidel kõrvuti pudelit kummutavad joodikud ja mängivad lapsed...

HEIDI BERGMANN

Kolmapäeva pealelõunal oli kultuurikeskuse pargis väga palju rahvast, sealhulgas lapsi ja noorukeid. Kuid see ei häirinud neid „joodikinimesi“. Üks meesterahvas tühjendas oma põie kõigi nähes kultuurimaja seina peale ;-).

INGVAR PIIRVALU

Olen olnud tunnistajaks olukorrale, kus lakku täis seltskond bussipeatuses liini nr 27 alla pidi jääma! Õudne tunne oli.

PERSOON

Aktivistide välimääraraja

Ilma külaaktivistideta oleks maailm tunduvat vähem värvilisem. Aga aktivistegi on erinevat sorti – ühed teevad päriselt ära, teised genereerivad ideid, kolmandad annavad oma panuse kerge peanoogutusega. Ajakiri Hea Kodanik nad kaardistas ära. Mitte et te peaksite nüüd kõik oma tuttavad ära sildistama ... Ah, muidugi sildistage nad ära!

Mugavusaktivist: „Tooge see algatus mu tagahoovi ja ma osalen!”

Juht ei viitsi olla, süvitsi ei viitsi minna, vastutust ei tihka võtta, aga teistega koos võib lipuga vehkida küll.

Show-off-aktivist tahab pildil olla ja end lähedate inimestega koos näidata, sest siis saab feimi. Paistab silma kõikvõimalike kampaaniate fotogaleriides.

Laigiaktivist laigib kõike, mis tähtis tundub, aga peale kliki ei tee midagi. Tema vend on

Allkirjaaktivist, kes allkirjastab palju petitsioone, aga arvuti tagant püsti tõusma naljalt nõus ei ole.

Facebooki-aktivist – tema kirjutab Facebooki sisukaid argumente kõikvõimalikes gruppides ja eri inimeste, nii sõprade kui ka arvamusi- liidrite seintel. Tunneb teemat ega jäta oma teadmisi enda teada.

Multiaktivist – perekond kohtub temaga harva, küll aga leiab tema nime kõikide vähegi oluliste algatuste juurest.

Valveaktivist keskendub ühele südamelehedasele teemale, mida ta tunneb hästi, reageerib sellele alati avalikult ja on ka meedia jaoks sel teemal eestkõneleja.

Läbipõlenud aktivist – nii palju on teha, et puhkust ei ole võimalik lihtsalt võtta. Meilidele vastab kunagi hiljem, läheb valesse kohta, pilk on kustunud, aga „ei” ei oska ikka öelda.

Masendunud aktivist – suurtes kogustes oma jõudu, tarkust ja raha panustanud aktivist, kelle investering on negatiivse intressiga.

Tagatoaktivist tahab teemaga tegeleda ja tegeleb ka, toetab ja nõustab ning käib otsustajatega neljasilmalõunatel asja selgitamas, aga avalikkuse ees ei taha sellega seotud olla.

Äriaktivist „matab” oma äritegevusega teenitud raha mingisse ühiskondlikult olulisse asja, mis ilmselgelt ei hakka kunagi kasumit teenima, aga mis siis! Uutmoodi filantroop, kes tahab ise teha, mitte ainult raha anda.

Ametnikaktivist on see, kes läheb osakonnajuhataja ukse taha ja hüüab silmade särades: „Mul on mõte!” ja juhataja lükkab ta tagasi. Ametnikaktivist võtab telefoni ja helistab ise vabaihendusele, kui miski muutub, sest ta teab, et info

Äriaktivist

Koosloomeaktivist

Multiaktivist

Veiniaktivist

Viimase-hetke-aktivist

Tagatoaktivist

Show-off-aktivist

Facebooki-aktivist

Laigiaktivist

Valveaktivist

Tulevikuaktivist

Läbipõlenud aktivist

peab liikuma. Loeb seaduse mõtet loominguks. Kipub kas läbi põlema või sektorit vahetama, kuna ei saa ministriumis oma tööd südamega teha. Halvemal juhul vahetatakse taltsama eksemplari vastu välja.

Ühistööaktivist ei jää ühelteki talgult kõrvale, on valmis kõikjal kaasa lööma ja tirib alati ühes ka enda ümber olevad inimesed, olgu kolleegid, sugulased või laulukoor. Tema on see, kes on juubelil korraldab mängu ja jagab laululehti, sest koos on nii tore.

Koosloomeaktivist kasutab lauses alusena alati sõna „meie”. Kõik tema laused on samuti meie ühised laused. Tema lisab su Googledocsi seisukohti või artikleid toimetama ilma mingi ettehoiatuse ja ootab, et kirjutaksite koos.

Aktivisti sõber pessimist: „Ah, niikuinii keegi ei kuula, kõik on pekkis ja miski ei muutu, mis me hakkame jamama!”

Suurtähtedeaktivist kirjutab SUURTE tähtedega, sest see on TÄHTIS ja te peate seda KOHE LUGEMA!

Koosolekuaktivist on igal üritusel olemas ja võtab aktiivselt sõna, aga peale rääkimise ei tee midagi. Pärast oma sõnavõttu läheb minema.

Viies-ratas-aktivist kandideerib alati juhatusse, aga kunagi ei anta talle võimalust. Ta on sattunud seltskonda, kus talle rakendust leida ei osata ja seal ta end teostada ei saa.

Tulevikuaktivist räägib riigist, kus valitsust ei olegi vaja, robotitest ja iseliikuvatest autodest, keegi ei saa temast aru.

Minevikuaktivist ei integreeru millegagi peale paberi, pastaka ja isamaaliste laulude ja keegi ei saa ka temast aru.

Elukutseline aktivist saab maailmaparandamise eest palka, sest ta teab, mida ta teeb ja teeb seda hästi.

Veiniaktivist – superkangelane käivitub temas pärast teist klaasi veini. Siis haarab telefoni ja helistab läbi kõik tähtsad inimesed või kirjutab valmis need kõige rohkem jagatud artiklid.

Viimase-minuti-aktivist – mida lähemal on tähtaeg, seda efektiivsemalt ta toimib. Ajastab oma pro-

jektitaotlused täpselt kella 23.59-ks, artikli kirjutab siis, kui meeleheitel toimetaja ütleb, et nüüd läheb ajakiri trükki, ja põhilise kõnepidaja hommikusele meeleavaldusele leiab eelmisel õhtul Hellast Hundist.

Esimene järgija – ise kunagi midagi ei algata, aga kohe, kui midagi olulist kusagilt paistab, liitub ja jagab ja on tihedalt su selja taga. Tema sõber on seltskonnaaktivist, kes on valmis kaasa tegema ükskõik mida, peasi et on hea kamp.

Awwwww-aktivist – piisab tal vaid kõnepulti minna, kui publik on tema. Kogutud usalduskapitali hulk on selline, et mine või börsile.

Helistav aktivist ei jäta juhust kasutamata, kui kusagil eetris on vaba mikrofoni. Vahet pole, mis teemal on saade või mis teemal on tema arvamused.

Kuulav aktivist kuulab hoolega ja paneb kõrva taha. Kui suu lahti teeb, on tema sõnum põhjalikult kaalutud ja tähelepanelikult kuulatud, sest ta räägib harva, aga see- eest hästi.

Naabriaktivist teab täpselt, kas korter 5 koristab, millal kollase maja

koer kaduma läks või kelle lapsed käisid raksus.

Dividendiaktivist kaalutleb enne panustamist hoolega, kas mäng väärib küünlaid ja mida tema sellest saab.

Ei-aktivist on alati kõige vastu ja tuleb kohale ka, et midagi ometi ei muutuks.

Vinguv aktivist – tal on alati häid tagantjärelemõtteid selle kohta, millises kohas, päevas ja keeles su üritus pidanuks tegelikult toimuma, mida sobinuks paremini toiduks pakkuda ja millised esinejad olnuks õiged. Ei, ta ei hoiu neid mõtteid enda teada. Isiklik korraldamiskogemus üldiselt puudub.

Vandenõuaktivist. Me alguses jätsime ta välja, sest reformierakond ja reptiilid sundisid meid, aga siis ikkagi märkisime ära, et ta ei arvaks, et me ta vandenõu pärast välja jätsime. ■

Allikas: ajakiri Hea Kodanik
Autorid: Mari Öö Sarv, Maris Jõgeva, Siim Tuisk, Katerina Danilova, Helen Talalae, Maria Laanjärv
Illustratsioonid tegi Tijn Nelemans

TOETUS

KOP ja KÜSK on 2016. aastal toetanud Saue valla külaseltse 25 000 euroga

Lühendid KÜSK ja KOP on Saue valla külakogukondadele väga hästi teada. Esimese lühendi taga seisab Kodanikuühiskonna Sihtkapital ja teise taga Kohaliku Omaalgatuse Programm. KOP-ist saab taotleda toetusi kahest erinevast meetmest kogukonna arengu toetamiseks ja elukeskkonna ning kogukonnateenuste arendamiseks. Allpool olevast tabelist saabki näha, millised tegevused on 2016. aastal Saue vallas tänu KÜSK-i ja KOP-i toele ellu viidud.

TOETUSE SAAJA	TOETUSE SUURUS EURODES	PROJEKTI NIMI JA LÜHIKIRJELDUS
MTÜ Hüüru Külaselts	1996,74	„Küla interaktiivse arhiivi loomine II etapp“
MTÜ Hüüru Külaselts	2000	„Toolide soetamine Hüüru kogukonnakeskusesse“
MTÜ Jõgisoo Vabaajakeskus	2000	„Lökese tänavale mängulinnaku rajamise II etapp“ - Tänu KOP-i toetusele paigaldatakse mänguväljakule väikelastele kaks vedrukiike, karussell, kaalukiik, piknikulaud ja kiikpink.
MTÜ Loomevaraait	1226,06	„Laagri avatud kohvikute päev“ - Laagri kohvikutepäeval avas üheks päevaks oma ukseid 19 kohvikut ja kultuurikeskuse pargis oli üleval Laagri fotode näitus, kus kõrvuti olid 1970-ndate Laagri aleviku vaated koos 2016. aastal sama rakursi alt pildistatud Laagri fotodega. Päeval sai osaleda nii geopeituse kui ka kohvikute orienteerumise mängus ning meelepärast tegevust töötubade ja muidu põnevate ettevõtmiste näol leidis terves alevikus. Kohvikutepäeva lõpetas Jõekääru pargis Marek Sadama kontsert, mille tehnilise ettevalmistuse toetus tuli samuti KOP-i projekti vahenditest.
MTÜ Maidla külaselts	1976,40	„Maidla suvilate terviseraja projekt“ - Tänu KOP-i rahastusele sai Maidla külaselts rajada suvilate piirkonna terviserajale kunstliku künka. Tehiskünka mõõtmed on umbes 30 x 20 m, kõrgus 3 m ja nõlvad on võimalikult laugjad, et vältida pinnase erosiooni. Tehisküngas jooksu- ja suusarajal võimaldab ka talvel mäest alla kelgutada. Tööde teostaja oli OÜ Kivison Trans ja tööde maksumus 2196 eurot.
MTÜ Tuula tutulus	937,80	„Lipumasti soetamine ja paigaldamine külakeskusesse“ - Tuula külas on juba mitmed aastad tegeletud külakeskuse (seltsimaja) hoone rajamisega Tuula mõisa ühe maakivist kõrvalhoone müüridele. Täna on olemas hoonel seinad, katus ja kasutusvalmis saaliruum. Hoone ümbruse korrastamise ja haljastamisega on kogukonnaliikmed ühiselt tegelenud mitmeid aastaid ning nüüdseks on hoonesisel platsil võimalik viia läbi ka vabaõhuüritusi. Toetuse abil sai soetatud ja püstitatud lipumast külakeskuse juurde.
MTÜ Vanamõisa küla	2000	„Saue valla külade kogukonnatelk“ - 20. augustil võis sammud seada Vanamõisa käsitöölada ja üles otsida Saue valla Kogukonnatelk, kus oli nii pop-up kohvik, kogukonnapood kui vaba lava. See oli ühelt poolt võimalus näidata, kui koostööaltid meie külad on ja teisalt võimalus teada saada, kes meie kogukonnas on tegijad. Seda sõna kõigis võimalikes tähendustes – kes on aktiivsed ja valmis oma aega panustama, kes oskab midagi teha (küpsetada, vaaritada, kaunistada vms), kellel on oma väike-ettevõtte, millest võibolla senini naabritel polnud aimugi.
MTÜ Ääsmäe külakogu	1444,81	„Ääsmäe 775“ - Tänu KOP-i toetusele sai küla kogukond tähistada Ääsmäe küla 775. juubelit. Alates varahommikust kuni hilisõõni toimus väga põnevaid tegevusi igale eale.
MTÜ Ääsmäe külakogu	2000	„Discgolf Ääsmäele“ - KOP-i rahastuse toel rajatakse Ääsmäele korralik 18 korviga discgolf'i rada kõigile kasutamiseks ja miks ka mitte tulevikus võistluste läbiviimiseks.
MTÜ Ääsmäe külakogu	1846,55	„Igavesti õppiv Ääsmäe kogukond“ - KOP-i rahastuse toel viis Ääsmäe külakogu läbi hulgaliselt erinevaid koolitusi nii aiandus-, käsitöö-, kokandus-, esmaabi- kui ka tuleohutuse valdkonnas. Koolitused olid väga populaarsed ja leidsid suurt heakskiitu.
MTÜ Ääsmäe külakogu	1872	„Ääsmäe terviserajale hooldustarvikute soetamine ja ladustamine“ - Projekti rahastuse toel soetati külakogu kasutuses olevale traktorile niiduk ning garaaži korrastamiseks riulid. Niidukiga on võimalik ürituste ajal niita suuremat ala parkimiseks ning samuti hoitakse sellega korras terviserada. Riulid on võimaldanud garaažis korda luua.
MTÜ Ääsmäe külakogu	5703	EV 100 sünnipäevaks „100 kirsipuu park Ääsmäele“ - KÜSK-i korraldatud EV100 kingituste voorust saime rahastuse Ääsmäele 100 kirsipuuga pargi loomiseks. Projekti rahastusega saame osaliselt puhastada loodava kirsipargi vanast ehitusjäätmest ja rämpsust.

Maidla ja Pärinurme rahva külapäev ja avatud kohvikud

Maidla ja Pärinurme külade praegused ja endised elanikud kogunesid sel tuulisel ilmal 27. augustil 2016. aastal, et tähistada külade 775. juubelit. Üritus algas lipuheiskamise ja Eesti hümniga. Päeva avamiseks sai sõna külavanem Margus Reintam. Päevajuhtideks olid oma küla noored tegijad Margit Mitt ja Kaido Kivisilla.

Külapäeva ametlikus osas tutvustati Maidla ajalugu. Oli võimalus vaadata seltsimaja rekonstrueerimise videot, uurida albumeid, kuhu on koondunud toimunud ürituste pildid. Toimus ekskursioon Tõnu Parmaksoni juurde, et näha oma silmaga seda vana ja hästi hoitud esivanemate vara. Rahvale pakkusid meeletahutust erinavad esinejad: rahvatantsijad Veerepeal, Nõmme akordionistid, linetantsija Get Rhythm, tantsuks mängis Marco ja päeva lõpetasid tuleartistid Dragonels.

Lastel oli külas Väike Nõid, sai teha näomaalinguid ja õhupallimeister tegi laste soovide järgi meistritõid. Sai osa võtta võistlustest ja naabriga juttu vesta. Päev läbi olid avatud kohvikud, käsitöö, keraamika ja koduaiasaaduste müük. Proovida sai head ja paremat. Lihameistriks oli lausa Argentiinast pärit noormees.

Mõned päevad tagasi oli Swedbanki Liivalaia kontor meil Maidlas head tegemas. Ühiselt värviti bussijaam, korrastati seltsimaja ümbrus ja värviti kõrvalhooned. Lisaks sellele korrastati Haraka Kodu ümbrust ja kingiti neile hulk uusi tööriistu. Suurimad tänud Liivalaia kontori seltskonnale. Täname kõiki, kes aitasid ja sellest päevast osa võtsid ning tänud sponsoriidele.

Ene Mitt
Maidla külaseltsi liige

Laagri Lions klubi toetas lastelaagrit

18 sauevallakast last said oma Klooga laagrisuve kinnituseks tibukollased t-särgid ja tutvustava teadmise, mida lions liikumine endast kujutab ja millega tegeleb kohalik lõviklubi. Klubi liige Arnold Õispuu lasi laste emotsiooni ka fotole jäädvustada.

Sõlmiti juba 17. naabrivalveleping Saue vallas

Hüüru küla Tamme ja Lepiku tänavate 12 majapidamist on otsustanud võtta turvalisuse teemad osalt ka omaenda vaatluse alla. Tihti on inimestel vääruslikke tähelepanekuid ja informatsiooni kuritegude ja erinevate rikkumiste kohta, mis kahjuks jäävadki naabrite omavaheliste juttude tasemele ega jõua ametkondadeni, kes aitaks seda lahendada. Otsene positiivne kontakt aitab kohaliku omavalitsuse, politsei ja teiste koostööpartneritega kaasa turvatunde suurenemisele koduümbruses.

Hüüru naabrivalve sektori nimel kirjutas naabrivalve lepingule alla Kaia Randlaine, teisteks osapoolteks on politsei, Eesti Naabrivalve ja vallavalitsus.

Mustkunstiteater alustab uut hooaega, käivitub ka must- kunsti huviring

Pühapäev on Laagris teatripäev! Varasemast repertuaarist jätkab kogupere-etendus „Illusioon“, kus humoorikas publiku kaasamine ja parim klassikaline mustkunst naerutas publikut juba eelmisel aastal. Öhtul kell 19 algab mahukamaid ilmumise ja kadumise illusioon sisaldav „Kas julged?“, kus mustkunstnik Fred-Erik Johanson proovib kartmatult korjata kõige ohtlikumaid ning raskemaid numbreid, mida mustkunsti ajalugu näinud on. Juba tuttavad valged tuvid lendavad laval mõlemas etenduses.

Kindlasti tuleb eelmisel aastal ülipopulaarsele halloween'i-etendusele veelgi verdarretavam järg „Halloween 2“, ja seekord muutub Mustkunstiteater süngeks õuduste lossiks ainult kuuel öhtul!

Mustkunsti huviring

Kõik soovijad saavad professionaalse mustkunsti kätte käe all trikke õppida. Tundides tutvustatakse erinevaid mustkunsti liike, õpitakse meisterdama rekvisiite, treenitakse käteosavust, arendatakse loogilist mõtlemist ja tehnilist taipu ning eneseväljendust ja esinemisjulgust. Õppeaasta jooksul pannakse tundides kokku ka väike esinemiskava, millega kõik õpilased kevadel Mustkunstiteatri laval üles saavad astuda.

Mustkunsti õpitoad toimuvad esmaspäeviti, alustame 19. septembril kell 16.

Lisainfo Mustkunstiteatri tegemiste kohta www.mustkunstiteater.ee.

Septembris alustab Laagris salsakursus

Tantsutunnid toimuvad esmaspäeviti Laagris Mustkunstiteatri ruumides Veskitammi 3, teine korrus.

Esmaspäeviti kell 18-19 salsa, algajad, soolo naistele ja ka meestele.

See tund on heaks alguseks kõikidele, kes pole kunagi varem ladina-ameerika seltskonnatantsudega kokku puutunud. Selgeks saavad põhisammud nii salsas, bachata's kui tšatšas. Trennide edenedes lisame tasapisi koormust ja trennime tervet keha. Arendame koordineerimise, tasakaalu, muusika ning rütmide tunnetust, samuti annab soolotrenn hea eelduse paaristantsuks.

Esmaspäeviti kell 19.10-20.10 salsa paaritants, algajad.

Selles trennis on põhiorhk salsal. Kuidas juhtida ja kuidas järgneda. Lihtsad sammud ja kombinatsioonid. Varasem tantsukogemus pole oluline. Tulla võid koos partneriga või üksi.

Kaasa mugavad riided ja madalad hästiistuvad kingad või sussid / tantsusussid. Hea tuju garanteeritud!

Esimene tund 5. septembril! Lisainfo ja registreerimine: pjsalsa@gmail.com, telefon +372 5661 4471 Pirje Laagus

Palju õnne, Elju Vakkermann!

Pidused rõivad, pärlid, kübarad, lipsud ja sallid – Laagri kandi memmed tulevad kokku ikka Pihlamarja seltsi esinase Elju Vakkermann eestvedamisel ja tagantütistamisel. Pea viimased 20 aastat on ta aktiivselt tegutsenud, oma vaba aega seltsi tegevusele pühendanud ja luulet riimi pannud. Augustis oldi taas koos ning sedapuhku Elju enda 80. juubelil, kus üllatuseks ja tänutäheks pühenduse eest kinkisid sõbrad ja kaasteelised talle oma pingi.

KODULÄHEDANE TÖÖKOHT
SAUE VALLAVALITUS VÕTAB TÖÖLE

JURISTI

TÖÖÜLESANDED

- lepinguprojektide koostamine või nendele õigusliku hinnangu andmine, osalemine lepingutingimuste läbirääkimistel;
- valla esindamine kohtus;
- õiguslike analüüside koostamine;
- valla õigusaktide õiguspärasuse tagamine, sh õigusaktide eelnõude kontrollimine või koostamine;
- vallavalitsuse teenistujate juriidiline nõustamine teenistusalastes küsimustes.

NÕUDMISED KANDIDAADILE

- akadeemiline õigusala kõrgharidus (magistrikraad või sellega võrdsustatud haridustase);
- varasem erialane töökogemus;
- algatusvõime ja loovus;
- loogiline mõtlemine ning argumenteerimisoskus;
- võime töötada nii detailidega, kui näha ka suurt pilti;
- meeskonnamängija hing ja oskust oma teadmisi teistega jagada;
- täpsus ja vastutustunne.

OMALT POOLT PAKUME

- mitmekesist tööd;
- võimalust areneda omavalitsuse õigusruumis tunnustatud spetsialistiks;
- kaasamõtlevat meeskonda.

LISAINFORMATSIOON

Pakutavale ametikohale kandideerimiseks esitada kandideerimisavaldus ja CV e-posti aadressile info@sauevald.ee või postiga aadressil Veskitammi 4, Laagri alevik hiljemalt 12. septembril 2016. Võimalik on kandideerida ka läbi CV-Online keskkonna.

Nõutud haridus: Kõrgharidus (magister)

Kontaktisik: Marju Põllu, vallasekretär

Lisainfo telefonil: 6541142

Koduleht: www.sauevald.ee

KODULÄHEDANE TÖÖKOHT

Taevane wifi ja välkkiire internet tagavad koolis hea keskkonna õppimiseks ja õpetamiseks.

LAAGRI KOOL OTSIB OMA SÕBRALIKKU MEESKONDA

IT-JUMALAT

IT-JUHT TEGELEB PEAMISELT JÄRGMISTE ÜLESANNETEGA:

- Windows serverite ja neis töötava tarkvara töö tagamine;
- regulaarselt IT süsteemide monitoorimise teostamine;
- IT süsteemide arengu planeerimisel osalemine;
- kasutajate IT alaste probleemide lahendamine;
- Office365 haldamine (e-post, onedrive, kalendrid jt appid)
- Wifi võrgu haldamine ja töös hoidmine
- kooli kodulehe arendamine ja tõrgeteta töö tagamine

Lisaks on võimalik saada lisatööd mõne arvutitunni näol 5. klassidele.

Muidugi on just IT-juht sageli oma teadmistega abiks ka kooli ürituste korraldamisel tehnilise poole osas (esitlustehnika, helitehnika), mis muudab niigi huvitava päeva veelgi põnevamaks!

NÕUDMISED KANDIDAADILE

- Kandidaat on IT alaselts haritud ja pädev, on kannatliku meelega,
- tunneb arvutivõrkude arhitektuuri ning ülesehituse põhiluseid,
- omab piisavalt teadmisi arvutivõrkude konfigureerimiseks, tunneb andmeturbe põhiluseid.
- Teab, et Windowsi avades ei tule tuppa värske õhk.

ETTEVÕTE PAKUB

- Hea palk kooli IT-juhtide konkurentsis,
- maailma parimate õpetajate seltskond,
- korralik töökeskkond ja hea kohv.
- Töövahendid on korralikud ja tööd jagub lõputult!
- Head sportimistingimused ja -kaaslased on juba olemas!
- Koolisööklas päris nalga ka ei jää.

Tähtaeg 13. september

Kontakt: Toomas Artma toomas@laagriku.edu.ee

Majapidamine korras nagu prillikivi?

Mehed teavad, et sinu sõna on seadus?

Iseloom on käre ja sa ei häbene seda?

Aiandushuviline proua, kes vasturääkimist ei salli, saab olla kogukonnale vajalik. Sobilik töö elukogemusega inimesele, kes teab, kuidas puuriida taga alkoholi manustavat seltskonda korrale kutsuda. Samas ei ole võõras ka vajadusel luua, kühlvi või harjaga õiges kohas vehkimine. Ja vabal ajal ei pea paljuku noppida mõni rohulible või hooldada lillepeenart.

SIND OOTAB LAAGRIS KODULÄHEDANE TÖÖKOHT PARGIEMAND

Laagri keskuses üha enam ruumi leidvad avalikud pargialad vajavad head perenaist, kes oma hoolsa silmaga tagaks igapäevaselt pargialade heakorra ja turvalisuse, vajadusel kutsuks politsei või turvamehe ning näitaks teenust pakkuvale abiväele vajadusel kätte, kust oma töö hoolsamalt tuleks teha.

LÕÖME KOOS POE TAGA KORRA MAJJA!

Tööaeg vabagraafiku alusel, töökoormus ja töötasu kokkuleppel.

Pöörduda Silver Libe poole täpsema info saamiseks
654 1150, 56876208
silver.libe@sauevald.ee

TÄHETARGA
ETTEVALMISTAV EELKOOL

TÄHETARGA ETTEVALMISTAV EELKOOL ON ALUSTANUD REGISTREERIMIST 2016/ 2017 ÕPPEAASTAKS:

- 4 - 5 aastaste MÄNGUKOOLIRÜHMA
- 5 - 6 aastaste EELKOOLIRÜHMA
- 6 - 7 aastaste EELKOOLIRÜHMA

INFO JA REGISTREERIMINE
www.tahetark.com
või tel. 585 22 440
E- post: tahetark.huvikool@gmail.com

LAAGRI TALUTURG
SAUE VALLA KULTUURIKESKUSE ÕUEL
VESKITAMMI 8, LAAGRI

SAUE VALLA KULTUURIKESKUS

24.09 KELL 10.00-14.00

AVATUD HOOVIKOHVIK,
KUS PAKUTakse KODUSEID KÜPSETISI JA KOOKE.

TULE TALUTURULE!

LISAINFO JA REGISTREERIMINE:
SAUE VALLA KULTUURIKESKUS • TEL 679 6765 • VESKITAMMI@SAUEVALD.EE

HEA SAUE VALLA BEEBI JA TEMA VANEMAD!

Saue valla BEEBIPÄEV toimub 8.10.2016, kell 11 Saue valla Kultuurikeskuses, Veskitammi 8, Laagri

Beebipäevale ootame beebisid, kes on sündinud vahemikus 01.05 - 31.08.2016. Palume Teid registreeruda kuni 1.10.2016, telefonil 6796765, info. veskitammi@sauevald.ee

BEEBIPÄEVA KAVA:

- 11.00 Saue vallavanema tervitus. Beebidele kingituste jagamine
- 11.40 Beebipäeva tort ja tee
- 11.50 Pildistamine fotonurgas. Vestlusring kuni 13.00ni

HUVIKOOL NOODIPUU OOTAB ÕPPIMA SOOLOLAULU HUVILISI SAUE VALLA LAPSI JA NOORI

(EHIS õppekava reg.nr 80269348).

Laulutunnid täiskasvanutele Ettevalmistus muusikakooli sisseastumiskatseteks.

ROHKEM INFOT:
music.adams@gmail.com
või mob. +372 56631916
www.facebook.com/MTÜ-Omakogu

10 september kell 10-15
Tuula küla 11. sügislaul

Menuüs:

- Puhvet
- Lastela (näomaalingud, batuut, mängud)
- Õnneloos
- Aiasaadused, käsitöö, hoidised, Egmont lasteraamatud (tk 0,30€) ja palju muud.
- Otsime Tuula 2016 aasta parimat sünnipäevatoriti ja sünnipäevasalati. Hea laadiline too oma meisterdatud tort (soolane või magus) või salat kella 12-ks koogitelki.
- "Nunnu" näitus

igale osalejale Tuula küla meene!

Korraldaja MTÜ TUULA TUTULUS
Info ja registreerimine: laa@tuula.ee
Tel: 5813 6186 (E-R 17:00-21:00)
Veronika Sumbak

TASUTA!

Pühapäeval, 11. septembril kell 15-18 Saue valla kultuurikeskuses Veskitammi 8, Laagri alevik, Saue vald

Harjumaa VII vanavanemate päev

Ootame külla vanavanemaid üle Harjumaa!

päevajuht Reet Linna

- tervitab Harju maavanem Olle Rajasalu
- laulame ja tantsime koos Reet Linna ja Are Jaamaga
- esinevad naisansambel Pihlamari ja Saue päevakeskuse harrastusteater
- üllatusesineja!
- pakume kohvi ja kringlit!

lisainfo: Riin Kivnurm, Harju maavalitsus tel 526 1624, riin.kivnurm@harju.maavalitsus.ee

Vanamõisa sügislaad & õunamahlasimman

1. OKTOOBER ALGUSEGA KELL 11:00

VANAMÕISA VABAÕHUKESKUSES

KULTUURIPROGRAMM

11.00-16.30 Avatud lastela - mängud, võistlused lastele

Kõik oodatud oma õuntega Vanamõisa vabaõhukeskusesse, kohal Triinu õunamahla kombain

100 KG ÕUNU	50 L MAHLA	20 MINUTIGA
-------------	------------	-------------

Võta kaasa oma taara ja naudi sügisest ilma koos oma õuntest tehtud värsket mahlaga.

1 L MAHLA PRESSIMINE MAKSAB 0.30 SENTI JA 3 L PRESSIMINE, KUUMUTAMINE JA PAKENDAMINE 3 €

NB! Sordid martsipan ja valge klaar ei sobi mahla tegemiseks!
REGISTREERI järjekorda vabaohukeskus@kodukyla.ee

Laadal müügil käsitöö, istikud, sügiseseid aiasaadused ja palju muud Ootame kaupleva talu- ja mahekaubaga, käsitööga ja kirbuturu alale sellega, mis kodus üle jäänud. Kauplejate registreerimine müügipindadele kuni 26.09 www.vanamõisalaadad.ee

TULE OSTMA JA MÜÜMA!
Pilet 2 € | Lastele tasuta

SAUE VALLA KULTUURIKESKUSES

Lavastaja: EERO SPRIT
Kunstnik: JAAK OJAS
Mänguval: TOIVO KILGUS
Näiv: METS ja EERO SPRIT

MEIE NAISED 21.09 kell 19

Eric Aronson / Nos Femmes
Tähtis: INDE ELLEN

VANA BASKINI TEATER

Külastatavaks pileti saad osta kohapeal. Trükitud pileti PILETIMAAILMAST.
Piletid: 12/ 10 eur (õpilane, pensionär).
Saue valla kultuurikeskus, Veskitammi 8 Laagri, 05000

KERAAMIKA TÖÖTUBA TÄISKASVANUTELE

Kursused toimuvad kahes rühmas:
Kell 18.00 – 19.30
Esmaspäeval 31.10 - 12.12
Neljapäeval 03.11 - 15.12

Juhendab kunstnik-keraamik Irja Kändler
Toimumiskoht: Laagri Kooli savikoda (Veskitammi 22, Laagri)

Hind: töötoa osalemine sisemisel korral maksab 80 EUR inimene

TÄISKASVANUTE KUNDALINI JOOGAKURSUSED

Kursus täiskasvanutele toimub esmaspäeval kl 18:15-19:45.

Täpsem informatsioon õpetaja Kariselt: karistaran@gmail.com

Kursuse maksumus ühes kuus: 30.- eur

NB! KURSUSEGA ALUSTAME 12.09.2016

Info ja registreerimine:
Laagri Huvialakool
6 517 635
taigur@laagrihuvialakool.ee
www.laagrihuvialakool.ee

PÄEVAD, MIS AJASID SEGADUSSE

HENDRIK TOOMPERE JR. JUHAN ULFSAK JAAHIKA ARUM

TRIIN RUUMETI 90NDATE MÄNGUFILMIS

SAUE VALLA KULTUURIKESKUSES
30.09 kell 11 ja 19

Piletid: 3/2 eur (õpilane, pensionär). Piletid müügil 30 minutit enne seansi algust kohapeal.
Lisainfo: Saue valla kultuurikeskus, Veskitammi 8 Laagri, tel 6796765

HÜÜRU KÜLASELTS kutsub HÜÜRU SÜGISLAAT HÜÜRU KÜLA 775 KOHVIKUTEPÄEV

Laupäeval, 10. septembril 2016
Hüüru mõisa pargis kell 10.00

OSTA, MÜÜ JA VAHETA! Eestimaine omatoodang Käsitöö ja talukaup Rohelishetk

TEGEVUSED: Hüüru mõisa ringkäik giidiga Avatud on Mõisa Proua kohvik Lastela lastele ja veel palju huvitavat

Kauplejate registreerimine kuni 1.09.2016 e-post: info@huuru.ee

Toetab Saue Vallavalitsus

SAUE VALLA KULTUURIKESKUSE HUVITEGEVUS JA -RINGID

HUVIRINGI NIMETUS	TOIMUMISAEG	REGISTREERIMISINFO
Muusikastudio Vikerkaar: Punased Pesamunad (kuni 1.a.)	teisipäev 11.00	Sirje Liiv, tel 6797842, e-mail: sirje.muusika@gmail.com
Muusikastudio Vikerkaar: Kollased Pesamunad (1-2.a.)	kolmapäev 11.00	Sirje Liiv, tel 6797842, e-mail: sirje.muusika@gmail.com
Muusikastudio Vikerkaar: Sinised Pesamunad (2-3.a.)	neljapäev 11.00	Sirje Liiv, tel 6797842, e-mail: sirje.muusika@gmail.com
Muusikastudio Vikerkaar: laulvad lapsed ansambli muusika (5-7.a.)	kolmapäev 17.00	Sirje Liiv, tel 6797842, e-mail: sirje.muusika@gmail.com
Muusikastudio Vikerkaar: laulu ja klaveri individuaalõpe	aeg kokkuleppel	Sirje Liiv, tel 6797842, e-mail: sirje.muusika@gmail.com
Beebiringid: Babyfit	reedel 11.00	Ave Lähker, mob 5018577, e-mail: ave.lahker@gmail.com
Beebiringid: Väikelaste liikumisring (1-3.a.)	reedel 10.00	Ave Lähker, mob 5018577, e-mail: ave.lahker@gmail.com
Iluvõimlemise ALTA spordikool: I rühm (alates 7.a.)	teisipäev ja neljapäev 16.30	Larissa Melnikova, mob 56473901, e-mail: larime.est@gmail.com
Iluvõimlemise ALTA spordikool: II rühm (4-6.a.)	teisipäev ja neljapäev 17.30	Larissa Melnikova, mob 56473901, e-mail: larime.est@gmail.com
Tähetarga eelkool: Mängukool	esmaspäev kell 10.00	Leelo Uiibo, mob 58522440, e-mail: tahetark.huvikool@gmail.com
Tähetarga eelkool: eelkooli rühm (5-6.a.)	kolmapäev 9.40	Leelo Uiibo, mob 58522440, e-mail: tahetark.huvikool@gmail.com
Tähetarga eelkool: eelkooli rühm (6-7.a.)	neljapäev 9.40	Leelo Uiibo, mob 58522440, e-mail: tahetark.huvikool@gmail.com
Tähetarga eelkool: eelkooli rühm (6-7.a.)	neljapäev 13.00	Leelo Uiibo, mob 58522440, e-mail: tahetark.huvikool@gmail.com
Anne Adamsi muusikastudio: laste solistikasvatamise ring (7-16.a.)	teisipäev, aeg kokkuleppel	Anne Adams, mob 56631916, e-mail: music.adams@gmail.com
Anne Adamsi muusikastudio: soololaulu individuaaltunnid	teisipäev, aeg kokkuleppel	Anne Adams, mob 56631916, e-mail: music.adams@gmail.com
Seltskonnatantsuklubi: hobitantsijate harjutustund	teisipäev 20.00	Käthe Kobin, mob 5133038, e-mail: kathe.kobin887@hotmail.com
Seltskonnatantsuklubi: hobitants III	pühapäev 15.15	Käthe Kobin, mob 5133038, e-mail: kathe.kobin887@hotmail.com
Seltskonnatantsuklubi: hobitants II	pühapäev 17.00	Käthe Kobin, mob 5133038, e-mail: kathe.kobin887@hotmail.com
Seltskonnatantsuklubi: hobitants I	pühapäev 18.45	Käthe Kobin, mob 5133038, e-mail: kathe.kobin887@hotmail.com
Laagri Kristlik Kogudus: Pühapäevakool	pühapäev 12.00	Tõnis Roosimaa, mob 57813756, e-mail: info@laagrikogudus.ee
Laagri Kristlik Kogudus: Laagri Emade Klubi	1 kord kuus reedeti	Mare Vötting, e-mail: mare_votting@hotmail.com
Wannamoisa segakoor	kolmapäev 19.00	Anne Mari Hamburg, mob 56691096
Harrastusteater MÄNGUTEATER	esmaspäev kell 19.00	Kersti Simon, mob 56909009
naisansambel PIHLAMARI	kolmapäev 17.00	Sirje mob 56490960
Ene Fuchsi kunstiring	reedel 13.00	Ene Fuchs, mob 56681462
Plokkföödi individuaalõpe	aeg kokkuleppel	Ingrid Novikova, mob 53465917, e-mail: veskitammi@sauvald.ee
Inglise ja rootsi keele individuaalõpe	aeg kokkuleppel	Reet Ollo, mob 56754828, e-mail: reetollo@yahoo.com
Eakate tantsuline liikumine 60+	esmaspäev 11.00	Elju Vakkermann, tel 5272715

Veskitammi 8, Laagri, Saue vald, Lisainfo: tel 6796765, info.veskitammi@sauvald.ee.

JÕGISOO SELTSIMAJA

HUVIRINGID	Toimumisaeg	Hind	
Mööbli restaureerimise töötuba	laupäeviti kell 11-15	5 €	Imbi 56629621 www.jogisooseltsimaja.ee
Kangastelgede töötuba	al. 1.10.2016 kokkuleppel	kokkuleppel	Malle Haab 5189967 www.jogisooseltsimaja.ee
Mängukool	1 kord kuus pühapäeviti kell 11:00-13:00	6 €	Ivika 5120730 www.mangukool.ee
Keraamika töötuba	laupäeviti kell 11-15	5 €	Anu 56279933 www.jogisooseltsimaja.ee

KUUSE RAHVASPOORDIKLUBI

HUVIRINGID	Toimumisaeg	Hind
Treeningtunnid Laagri spordihallis (Kuuse tn 39A) alates 6.septembrist 2016	Alates 5. septembrist 2016	
Sulgpalli algõpetus lastele (7-10 aastased)	E, K, R 14:00-15:00	Kuutasu 40 €
Sulgpalli algõpetus lastele (11-14 aastased)	E, K, R 15:00-16:00	Kuutasu 40 €
Sulgpalli algõpetus lastele ja noortele (edasijõudnud)	E, K, R 16:00-17:30	Kuutasu 40 €
Sulgpalli algõpetus täiskasvanutele (treener Tauno Tooming)	R 17:30-19:00	A` 8-10 €
Rühmatreening FuncionalBody	T 19:30- 20:30	a` 5 €
Rühmatreening Zumba	N 19:30-20:30	a` 5 €

Spordinädalal tasuta üritused (10.-18.09.2016)

Sulgpallikoolitus täiskasvanutele 16.09.2016	R 17:30-19:00
Rühmatreeningud (FuncionalBody ja Zumba)13.ja 15.09.2016	T ja N 19:30-20:30
Kõik sulgpalli algõpetus treeningtunnid lastele 16.09.2016	R 14:00-15:00; 15:00-16:00; 16:00-17:30

Registreerimisinfo: www.kuuseklubi.ee

ÄÄSMÄE KULTUURI JA SPORDI SIHTASUTUSE HUVIRINGID

HUVIRINGID	Toimumisaeg	Hind	
Show- ja tänavatants (1.-3. klass)	Esmapäev, kolmapäev kell 14.15-15.15. Esimene treening 5.09.	35 €/kuu (Saue Valla elanikele 19 €/kuu)	Registreerimine kodulehel www.minutantsukool.ee . Huvilistele ja lastevanematele tasuta avatud treeningud 5.09 ja 7.09 .
Show- ja tänavatants (4.-6. klass)	Esmapäev kell 15.15-16.15, kolmapäev kell 14.45-15.45. Esimene treening 5.09 .	35 €/kuu (Saue Valla elanikele 19 €/kuu)	Registreerimine kodulehel www.minutantsukool.ee . Huvilistele ja lastevanematele tasuta avatud treeningud 5.09 ja 7.09 .
Tennis (algajad)	Teisipäev, neljapäev kell 17.00-17.45. Esimene trenn 6.09.	10 €/kuu	Registreerimine aadressil aasmaenk@gmail.com. Huvilistele ja lastevanematele tasuta avatud treeningud 6.09 ja 8.09 .
Tennis (edasijõudnud)	Teisipäev, neljapäev kell 17.00-17.45. Esimene trenn 6.09.	10 €/kuu	Registreerimine aadressil aasmaenk@gmail.com. Huvilistele ja lastevanematele tasuta avatud treeningud 6.09 ja 8.09 .
Saalihoki (alates 1. klassist)	Kolmapäev kell 15.15-16.00, reede kell 14.20-15.15. Esimene trenn 16.09.	10 €/kuu	Registreerimine aadressil aasmaenk@gmail.com
Saalihoki (alates 1. klassist)	Kolmapäev 15.15-16.00; reede 14.20-15.15	10 €/kuu	

SÜDAMETUBA

Tule ja kontrolli oma südame tervist ja küsi nõu kogunud kardioloogilt!

Südametuba on avatud 12. septembril kell 15 - 19 Saue valla Kultuurikeskuses.

Südametoas annab nõu **dr Terje Nurmoja**

Info ja aja broneerimine
679 6765

sauevallakas.ee/yritused/sudametuba

AS M.V.Wool pakub tööd **KOMPLEKTEERIJALE (MEESTERAHVALE)**

Lisainfo telefonil 5123540

Müüa küttepuid, hind al 35 €/ruum. Puud koormasse laotud ja võrgus. Puitbrikett al 140 €/tonn. Küttepellet 8 mm 185 €/960kg. Info tel 5011898. Transport hinna sees.

SOOVIN OSTA GARAAŽI LAAGRIS VÕI SELLE ÜMBRUSES. TEL 56214956

KÕIK POTTSEPATÖÖD - AHJUD, Pliidid, KAMINAD, SOOJAMÜÜRID. KUTSETUNNISTUS 093968 IVAR 56651812 IVARKABI@YAHOO.COM

Hansadoor OÜ Saue pakub tööd

KOOSTAJALE-PAIGALDAJALE

TÖÖ SISU: garaažiuste, väravate komplekteerimine. Mõnikord ka paigaldustööd objektidel.

EELDAME: mõnel määral metallitöö kogemust ja B-kat. juhilubasid

PAKUME: huvitavat tööd erinevatel objektidel ja sõbralikku kollektiivi.

Paluksime saata oma tööalane kogemus ja palgasoov info@hansadoor.ee või helistada 5088245.

Sol Baltics OÜ pakub tööd Saue tublile KOJAMEHELE.

Suveperioodil on töö 1 kord nädalas 1 tund, talveperioodil E-R 2 tundi tööd hommikuti. Territooriumi korrashoid, lahtise prahi koristus, lumetõrje.

Lisainfo tel 6747399

RE/MAX CITY

Soovid müüa või osta kodu, aga aega ja kogemust ei ole?

Võtke julgelt ühendust!

Olen abiks kõigi kinnisvaraala küsimuste lahendamisel.

TUGEVSUS TEADMISTES JA TÖÖKUSES!

KARIN ORAV
+372 565 74226
karin.orav@remax.ee

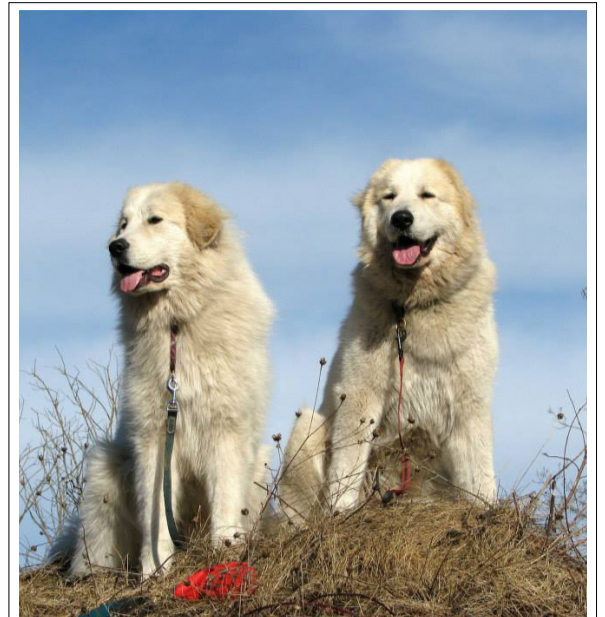
bluebirdstudio
pilates&yoga

- Pilates matil ja pilatese seadmetel
- Pilatese personaaltreeningud
- Rühmatreeningud
- Jooga
- Laste ja noorte treeningud
- Beebide massaaž ja võimlemine
- Refleksoloogia

www.bbstudio.ee
Tel 56 866 877
Laagri tennisekeskuses
Laagri, Tervise 4

KULTUURIKALENDER SEPTEMBER - OKTOOBER

AEG	ÜRITUS	TOIMUMISKOHT, AEG	KORRALDAB	KONTAKTID
1.09-30.10	näitus „Seinakaunistused läbi aja“	Saue valla kultuurikeskuse pikas saalis	Sirje Liiv, Viia Gudelis ja Saue valla kultuurikeskus	tel 6796765, info.veskitammi@sauvald.ee
10.09	Hüüru küla 775: sügislaad, rohevahetus ja kohvikutepäev	kell 9-15 Hüüru mõisa pargis	MTÜ Hüüru külaselts	www.huuru.ee
10.09	Tuula sügislaad	kell 11-15 Tuula jaanitule platsil	MTÜ Tuula Tutulus	
10.09	Koertenäitus „Laagri Match Show 2016“, tasuta	kell 12 Jõekäär park	MTÜ Eesti Prantsuse Lamba- ja Karjakaitsekoerte Tõuühing	marion@epk.ee
11.09	Harjumaa vanavanemate päev	kell 15 Saue valla kultuurikeskuses	Harju maavalitsus, Saue vallavalitsus, Saue valla kultuurikeskus	tel 6796765, info.veskitammi@sauvald.ee
21.09	Vana Baskini teatri etendus „Meie naised“. Mängivad Tõnu Kilgas, Raivo Mets ja Eero Spriit.	kell 19 Saue valla kultuurikeskuses. Piletid hinnaga 12/10 € alates 15.08 eelmüügis Piletimaailmas ja kultuurikeskuses.	Saue valla kultuurikeskus	tel 6796765, info.veskitammi@sauvald.ee
24.09	Laagri taluturg	kell 10-14 Saue valla kultuurikeskuse õuealal	Saue valla kultuurikeskus	tel 6796765, info.veskitammi@sauvald.ee
24.09	Saue valla sügisjooks	kell 11-14.30 Laagri kooli staadionil	MTÜ RSK Kuuse	www.kuuseklubi.ee
30.09	KINO.KINO.KINO. MF „Päevad, mis ajasid segadusse“	kell 11 ja 19 Saue valla kultuurikeskuses, pilet 3/2 € (õpilane, pensionär)	Saue valla kultuurikeskus, MTÜ Vanamõisa külaselts, MTÜ Kinobuss	tel 6796765, info.veskitammi@sauvald.ee
1.10	Vanamõisa sügislaad ja õunamahlasimman	kell 11-17 sügislaad, kell 10-18 töötab õunamahlakombain	MTÜ Vanamõisa Küla	tel 5345 8450, laa@kodukyla.ee
8.10	Saue valla beebipäev (kutsetega)	kell 11 Saue valla kultuurikeskuses	Saue valla kultuurikeskuses, Saue vallavalitsus	tel 6796765, info.veskitammi@sauvald.ee

Eesti Prantsuse Lamba- ja Karjakaitsekoerte Tõuühing korraldab
10.09.2016 "LAAGRI MATCH SHOW 2016"

Oodatud on kõik tõu ja tõutud koerad, veteranid ja kutsikad. Ainuke nõue on, et koerad oleksid nõuetekohaselt vaktsineeritud.

Toimumiskoht: Jõekäär park, Laagri (Veskitammi 4, Laagri alevik)
www.facebook.com/events/592285010951982/

SEPTEMBRIS TOIMUB PREP-SUHTEKOOLITUSELE

MINU SUHE ON MINU KÄTES, MIS ON MÕELDUD ÜKSİKISIKUTELE!

PREP-suhtekoolitus üksikisikutele toimub Saue valla kultuurikeskuses Veskitammi 8 Laagri.

16.09 kell 17.30 - 21.00
17.09 kell 10.00 - 19.00
18.09 kell 14.30 - 19.00
19.09 kell 17.30 - 21.00

Koolitajad: Kaia Kapsta-Forrester ja Ena Soodla

Hind 20.-/in Saue valla elanikele või sihtühmale 45.-/in (tavahind 135.-/in). Toetab Saue Vallavalitsus ja HMN

SIHTRÜHMA KUULUVAD: lapseootel pered; väikelastega pered; 3 ja enama lapsega pered; vaesusriskis olevad lastega pered, probleemsete teismelistega lapsevanemad; lahkuminevad vanemad; üksikvanemad; pered, kus kasvavad lapsed ja on esinenud/esineb lähisuhtevägivalla episood, asendushooldusel olnud peret loovad või väikelastega noored täiskasvanud. **Rohkem infot ja registreerimine: www.prep.ee/kalender**

Minu Tantsukool
Minu Tantsukool kutsub trenni !!
MinuFitness treening on mõeldud füiskasvanutele !!!
Täpsem info ja registreerimine
www.laagrihuvialakool.ee

SAUE VALLA SÜGISJOOKS 2016

Tasuta pereüritus - Tule jooksmas!

24.septembril kell 11.00 Laagri Staadionil

ORIENTEERUV AJAKAVA

10.40 võistluste avamine ja soojendusvoimlemine

11.00 TILLU JOOKS

100 m 2013 ja hiljem sünd. tüdrukud ja poisid

11.30 MUDILASTE JOOKSUD

200 m 2001-2012 tüdrukud, poisid

400 m 2009-2010 tüdrukud, poisid

12.00 6000 m - tervisekäijatele aega arvestamata

12.10 Tilla jooksu ja mudilaste jooksude autasustamine

12.30 600 m - LASTE JOOKSUD

C klass 2003 - 2004 tüdrukud, poisid

D klass 2005 - 2006 tüdrukud, poisid

E klass 2007 - 2008 tüdrukud, poisid

13.00 6600 m - PÕHIJOOKS Laagri lähiümbruse teedel

Neiud 1999 ja hiljem sünd.

Noormehed 1999 ja hiljem sünd.

Naised 1982 - 1998

Mehed 1977 - 1998

Naisveteranid 1981 ja varem sünd.

Meesveteranid 1976 ja varem sünd.

13.40 Loosiratas 6600m läbijätele

14.00 Autasustamine

lastehoid ja batuvt

www.kuuseklubi.ee

KLIENT ON KUNINGAS MEIE KOHVIKUS

SEPTEMBRIKUU ERIPAKKUMINE:

SUPP + PÄEVAPRAAD + PIIM VÕI KEEFIR =
KOMPLEKT AINULT 5,90.-

TAVALISED FRIIKARTULID + COCA-COLA AINULT 2,90.-

IGA PÄEV PEALE 16:00 KÕIK SAIAD, PIRUKAD, KOOGID -30%

SOE TOIT, SOE TUJU

www.facebook.com/meiekohvik

HEA HINNAGA KVALITEETSED

terasplekist katusematerjalid,
seinakatted angaaridele ja
tööstushoonetele ning
vihmaveesüsteemid
otse tootjalt.

Lemon71

KONTAKTINFO: +372 5696 5499, info@lemon71.eu

Avaldame kaastunnet poegadele
ja abikaasale

Jelena Gritšanjuki
kaotuse puhul.

Armsat õuehaldjat ja sõpra jäävad
mälestama majanaabrid.

KORSTNAPÜHKIJA,
Harjumaa ja Tallinn
+372 52 82 791

VIA FITNESS

Laagri Terviseklubil uus nimi, uus sisu

**OLED OODATUD
AVATUD USTE PÄEVALE**
18. septembril algusega 11:00

Sellel päeval kõik treeningud
TASUTA

*liitumine **0€** *kõik klubikaardid **-20%**

*jõusaalis juhendavad personaaltreenerid

11:00 BODYFIT

12:30 DANCEMIX

14:00 EASYSTEP

11:30 PUMP FX

13:00 FATBURNING

14:30 YOGAFUNC

12:00 TUHAR 30

13:30 LATINOMIX

15:00 STRECHING

www.viafitness.ee

info@viafitness.ee

Veskitammi 22, Laagri

**KAARDID
ENNUSTAVAD**

Tel 900 1727 • 24 h

Hind 1,09 €/min
Sooduspakkumine: www.ennustus.ee
Kätelt ennustamine veebis:
www.hiromantia.eu**SAUE LOOMAKLIINIK**

Avatud: E-R 15.00-19.00

Sooja I, Saue tel. 600 3382

www.sauekliinik.ee

KODUVISIIDID

SAGRO*Autode remont,
keevitus ja värvimine
*Kliima kontroll ja täitmine

* Õlivahetus

* Tehniline ülevaatus

* Transportteenus,

* Fekaali vedu

* Autoparkla

AS Sagro automajand
Vae 3, Laagri, Harju maakond
Tel. 679 6858, GSM 515 8242
e-post: raul@sagro.ee**Hoiame kodud
tuleohutuna**Korstnapühkimisteenus
Lõõrid Puhtaks OÜKontakt: +372 5249001
info@lõõrid.ee www.lõõrid.eeinfo@looduskivi.com
www.looduskivi.comVastupidav kvartsitkivi otse
laost. 53 463 460**Saue autoteenindus otsib sõiduautode
käsi pesulasse AUTOPESIJAT.****TÖÖ KIRJELDUS:** Sõiduautode käsi pesu teostamine, Autosalongide
kuiv- ja märgpuhastus, Poleerimine ja vahatamine**NÕUDMISED KANDIDAADILE:** B-kategooria autojuhiloa,
Kohusetunne ja täpsus, Õppimis- ja arenevõime
Ettevõtte pakub kohapeal välja õppet ja konkuretsivõimelist palkaSaue autoteenindus Helia Service OÜ
Saue Pärnasalu põik 9. Tel. 5135209 www.saueautoteenindus.ee**SILMADE KONTROLL
JA PRILLIDE MÜÜK**21.09. 2016.A. KELLA 10.00-ST
SAUE PÄEVAKESKUSESSilmade kontroll maksab 15- eur.
Prillitellijale on kontroll 8- eur.
Lastele 10- eur, prilli tellimisel 5- eur.INFO ja ette registreerimine
telefonil 5323 2454

51 900 402

AVATUD
E-R 08-18
L 09-14**UUS POOD KEILAS**

- Aia- ja metsatehnika müük, hooldus ja remont
- Ketiteritus
- Tööriistade rent ja remont
- Fiskars ja Gerber noad ja aiatööriistad
- Josera kassi- ja koeratoidud
- Kastmistarvikud, liitmikud ja voolikud
- Kinnitusvahendid ja ehitusnurgad

Tehnikakeskus OÜ, Haapsalu mnt 57, Keila, Harjumaa

- vanamööbli remont ja restaureerimine
- sadulsepatööd
- pealiskanga vahetus

Küsi hinnapakkumist: saada oma
kohendamist vajavast mööbliesemest foto.
moobliiklinik@outlook.com tel 56629621
www.moobliiklinik.com**IT TV REMONT AVAS UUE TÖÖKOJA HIIU RAUDTEEJAAMAS**
Raudtee 57aParandame arvuteid, telereid ja muud elektroonikat. Lindistame ümber
väikeseid ja suuri kassette. Vajadusel tuleme seadmele ise järgi!**MEIL ON DIAGNOSTIKA TASUTA!**tel: 64 11 770 info@tvremont.ee www.tvremont.ee**TEOSTAN
KESKKÜTTEKATELDE
GAASIANALÜÜSI JA
SEADISTUST.**
MOB. 56 659 281Pakume järgnevaid teenuseid:
- hoonete projekteerimine
- hoonete tagantjärgi seadustamisedArhitektuuribüroo TAVAOÜ
info@abtava.ee / www.abtava.ee
tel. 58171 894 ja 5280210**ÄÄSMÄE KÜTTELADU VÕTAB VASTU
PUITPELLETI
JA BRIKETI TELLIMUSI**Transpordi võimalus!
Lisainfo: www.infokaitse.ee
Tel 6 779 700**RENDI MEILT
TEKSTIILIPESUR!**Tee ise kiirelt ja mugavalt
keemiline puhastus tekstiil-
mööblile ja auto salongile.**HIND VAID 20€/PÄEV!**
HELISTA 58 194 491**VIIRPUUKODU****Müüa elamu- ja paariselamu-
krundid Saue linna kõrval**viirpuukodu.eeÜHINENUD
KINNISVARA-
KONSULTANDID**Müügiinfo**Herki Suurman 527 2815
Urmas Tehver 513 1410